

Alman kuvvetlerinin orta Norveçteki taarruzları durduruldu

Hangi taraf daha çok takviye kuvveti alabilirse zaferi o kazanacak

Dün üç Alman nakliye gemisi daha batırıldı, Londra şimdiye kadar batırılan gemilerde bulunup boğulan asker sayısının 8.000 i aştığını bildiriyor

Londra 29 (Husu-
si) — Norveçteki AL-
man kuvvetlerinin
Gudbrandsdal vâ-
disinde giriştikleri
her hareketi durdu-
rulmuş ve Storen-
Dombas demiryolu-
nun iltisak noktasını
ele geçirmek üzere
sarfettikleri gayret
boşa çıkmıştır. (As-
keri harekâtı takib
için bugün 5 inci say-
famızda neşrettiği-
miz haritaya bakı-
nız).

Almanların Oslo-
dan tayyare ile Trond-
heima takviye kuv-
veti göndermek ü-
zere yaptıkları te-
şebbüs de akim kal-
mıştır.

Şimdi mevzilere
yerleşmiş bulunan
her iki taraf için de,
en mühim mesele

takviye kuvveti alabilmek meselesidir.

Bu hususta müttefikler üstünlüğü temin

Norveçe gönderilen İngiliz kuvvetleri vapurda

etmiş bulunmaktadır.

için tamamen serbest sayılabilir. Bu a-

(Devamı 8 inci sayfada)

162 ecnebi artistin çalışmaları menedildi

Emniyet Müdürü günün zabıtaçı alâkadar eden mevzuları hakkında izahat veriyor

Bir takım açığızlerin şehrin muay-
yen semtlerindeki apartmanlara gide-
rek, bastırdıkları bazı kitap ve risalele-
ri yüksek fiatlarla ve halkın milli hissi-
yatını tahrik etmek suretilerle sattıklarını,
bunlardan birinin de Kadıköyünde za-
bıta tarafından suçüstü yakalanarak mah-
kemeye verildiğini bir müddet evvel yaz-
mıştık.

İstanbul zabıtası halkımızı bu tarzda
istismara kalkışanlarla şiddetle müca-
dele etmektedir.

Dün de kanunen hususi müsaade alın-
madan iane toplamak salâhiyetine malik bu
lunmiyan bir cemiyet, cezaî ehliyeti haiz
ölmıyan müteaddid çocukların elleri-
ne birer makbuz vererek para toplamak
üzere bunları apartıman apartıman do-
laştırırken suçüstü yakalanmış ve bu te-
şekkül hakkında takibâta başlanmıştır.

Bu hâdise ve günün zabıtaçı alâkadar
eden diğer mevzuları etrafında dün ken-
disile görüşen bir muharririmize emni-
yet müdürü Muzaffer Akalın şu izahatı
vermiştir:

« Filhakika bazı cemiyetler hesabı-
na ve muhtelif vesilelerle kanuni müsaade
alınmadan para topladığını ve bu suretle
halkımızın manasız yere rahatsız ed-
ildiğini öğrenerek lâzım gelen tedbirleri
aldık.

Bugün bir cemiyetin bu kabil yolsuz
bir hareketini tesbit ederek hakkında
takibâta başladık.

Bu mesele etrafında İstanbul zabıtası
çok hassas davranmaktadır. Ancak halkı-
mızın da bizi bu gibi hâdiselerden ha-

Emniyet müdürü makamında

berdar etmesi. işimizi kolaylaştırmak be-
kımından çok sayanı arzudur.»

Emniyet müdürü, ecnebi bar ve sahne
artistlerinin memleketimizden çıkarıl-
maları sebepleri hakkında da şunları söy-
lemiştir:

« Hâlen memleketimizde muhtelif
milletlere mensub 162 bar ve sahne ar-
tisti vardır. Ekserisi kadın olan bu ar-
tistlerin mühim bir kısmını Macarlar teş-
kil eder.

Küçük san'atların Türk tebaasına has-
rına müteallik olan kanun mucibince bun-
ların barlarda çalışmaları menedilmiştir.
Bu yasak, dürüst bir hayat yaşayan ve
kanunî sınırlara tabii ölmıyan işler-
de çalışıp işleri ile sühşesiz ki alâka-
lar değildir.

Milli Şef Fransız, İngiliz ve Rumen büyük elçilerini kabul ettiler

Ankara 29 (A.A.) — Resicüm-
hur İsmet İnönü bugün saat 16 da
Fransız, saat 17 de İngiliz büyük
elçileriyle, saat 18 de memleketine
avdet etmekte olan ve veda için
gelmiş bulunan Romanya büyük
elçisini kabul buyurmuşlardır.

Her üç büyük elçinin kabulünde
Hariciye Vekili Şükrü Saracoğlu
da hazır bulunmuştur.

Yarım adam evlendi

Yeni evliler yan yana
(Yazısı 2 nci sayfada)

Resmî otomobiller için Mecliste hararetli münakaşalar oldu

Lâyiha otomobillerin esaslı şekilde tahdidi talebile encümene iade edildi

Bir Meb'us "Otomobil saltanatı daha ne kadar
sürecek?," diye sordu, bir diğeri bu zamanda israf
ve lüksün en büyük cinayet olduğunu söyledi, bir
başka meb'us da "Başvekile, Meclis Reisine
verelim, Vekillere de ikişer bin liralık birer Ford
otomobili alalım, fakat o kadar!," dedi

Mecliste dünkü müzakere ve münakaşalara iştirak eden meb'uslardan bazıları
Ziya Gevher Emin Sazak Ahmed İhsan Refik İnce Salâh Yavaş
Etili Tokgöz (Yazısı 3 üncü sayfada)

Türk petrolü

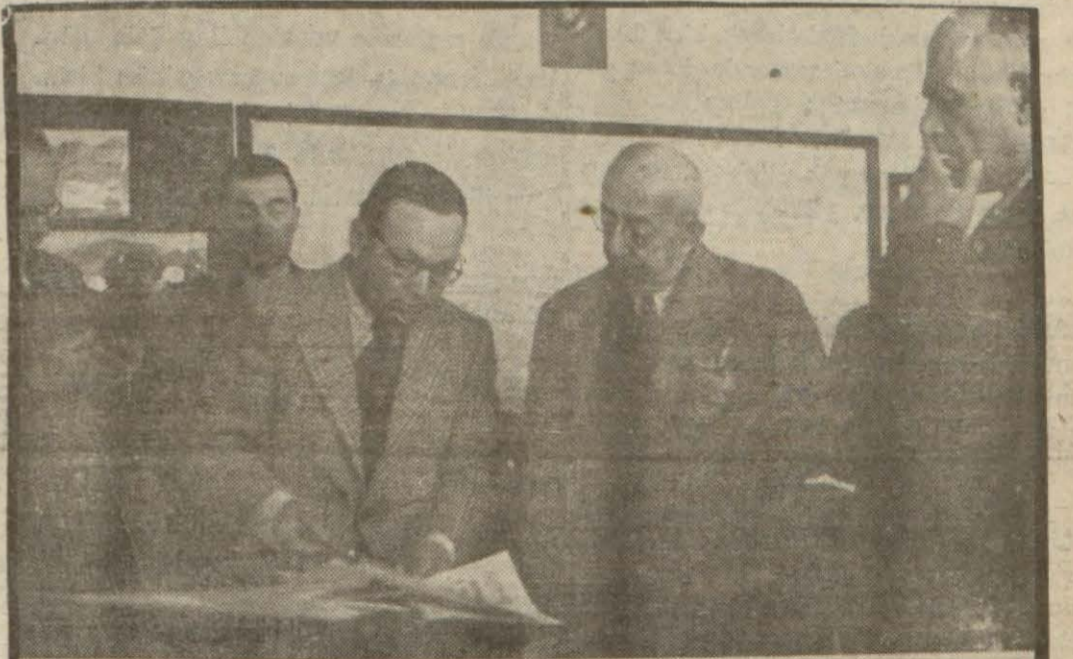
Verilen müjde tahakkuk ederse neler olacak?

Petrolün altınlaş-
tığı ve dünyanın pet-
rolü ilâhlaştığı
bir devre iken mem-
leketimizde petrol
bulundu. Sırd vilâ-
yetinin muhtelif kö-
şelerinde fişkıran bu kıymetli mayı-
şeyed matlub evsafı haiz, kabili istifa-
de bir halde ise Türkiye için gerek sı-

İlim adamlarımızın
anlattıkları

nai, gerek iktisadî
sahada mes'ud bir
devrin kapıları ar-
dına kadar açılıyor
demektir. Hüküme-
tin neşredeceği res-
mî tebliği merakla
beklerken, Türk petrolü üzerinde, ace-
le de olsa, biraz durmak Türkiye'nin bu
(Devamı 8 inci sayfada)

Başvekil Diyarbakırda

Refik Saydam, Divrik demir madeninde tetkikat yaparken

Diyarbakır 29 (A.A.) — Başvekil dok-
tor Refik Saydam, refakatinde İktisad
Vekili olduğu halde, saat 18 de Diyar-
bakırı teşrif etmişlerdir.

Başvekilimiz, Osmaniye istasyonunda
birinci umumî müfettişi, kolordu komu-
tani ve M. T. A. petrol grubu müdürü ta-

rafından, Diyarbakır istasyonunda valî,
askeri ve mülki erkân ve halk tarafından
karşılansınmışlardır.

Başvekil doğruca umumî müfettişliği
teşrif etmişlerdir. Bu geceyi Diyarbakırda
geçireceklerdir.

Hergün

İmar hareketi sadece
Yol yapmak ve meydan
Açmakla hedefine varamaz

Ekrem Uşaklıgil

Pazar tatili bana küçük bir sürpriz verdi.

Boğaziçinin Anadolu sahilinde ıssız bir kır kahvesinde dinleniyordum. Toz içinde bir otomobil gelip geçti. Arkadan yalnız kırmızı plâkasını görmüştüm. Kahveci söyledi:

— Validir, sık sık buralardan geçer, imar hareketlerini teftiş eder, yeni bir şey yapıp yapılamayacağını araştırır.

Anadoluhisarındaydık, sahil boyunca mümkün olduğu kadar uzaklara doğru, yaya görmek istedim. Siyah, tahta evleri ile iç mahalle, bozuk kaldırım, yokuş sokakları ile bir hüznün kaynağıdır, fakat iç mahallenin önünde bazan sahil takibi ederek, bazan yalıların arkasından dolaşarak, denizle yeşil dağ arasından geçen asfalt yol bir ümit şeridi halinde uzanıp gidiyor. Sağda deniz, karşıda renk renk Rumeli sahil, solda yemyeşil bir dağ, tabiatın yeryüzünde yarattığı bir cennetin arasından geçen bu ümit şeridi bir gün sağlıklı soltu villalarla bezenerken filiz verecektir. Hiç şüphe etmiyorum. Fakat kaç sene sonra? Bazan göz cennet tabiatın üzerinden ayrılarak siyah tahta harabelere ilişince insana bedbinlik çöküyor. Bununla beraber tabiatın tekâmül seyrini biraz zorlamak çok zor değildir.

★

Anadoluhisarından sonra yeni yapılmış minik bir bahçe, dere üzerinde temiz bir köprü, sonra geniş bir çayır, bir saray ve nihayet bir plâj, muntazam, temiz, modern bir plâj, gazinosile birlikte. Bu plâjda kimsesiz, tamamen ıssızdır, bir dinlenmek için kapının önünde bir gölgeye sığınmıyorum. Orada benden evvel gelmiş birisi daha var, kır âleminin zorladığı bir teklifsizlikle he-men konuşuyoruz.

Bu zat yazlık için Adalardan birine gitmek istemiş, kullanılan su altı ay sarımta beklemiş olan, galib ihtimalle böcekli sudur. Vapurdan sonra eve varmak için on, on beş dakika yürümek lâzım. Buna rağmen dört odalı bir ev için yedi yüz lira istemişler.

Muhatabım Anadolu kıyısını denemiş. Vapur, tramvay, yahud tren, sonra da yerine göre belki araba, nihayet tozlu bir âlem, ve asfalt üzerinde içinde istirahat edilebilecek bir köşk için söze bin liranı girişmişler.

Boğazın Anadolu sahiline gelince, bu mükemmel plâj, şu geniş çayır, bu asfalt yol, sonra da karşıda Rumeli kıyısının renk renk güzelliği, nihayet İstanbul'dan yarım saat, yirmi dakika süren tek nakil vasıtası. Muhakkak ki, İstanbul en pratik aynı zamanda da en güzel sayfiyesi burasıdır, yalnız.

Muhatabım teessürlü söylüyor:

— Burada da ev yok. Birkaç tane varmış, hem de ucuz, yüz, yüz elli liraya tutulmuş.

★

Asfalt yoldan Kandilliye doğru yürürken birden on dört, on beş sene evvel bir ilân acentasında dinlediğim şikâyeti hatırladım. Müteşebbis bir zat acentanın müdürüne takriben şöyle söylemişti:

— Anadolu kıyısında bir kum, deniz, plâj hayatı yaratmak istedim. Mükemmel bir müesseseyi yaptım, bütün sermayem gitti, fakat müesseseyi yürümedim. Büyük bir bahçem vardı, içine birkaç tane minimini köşk yaptırtdım, bir de böyle tecrübe etmeyi düşündüm, şimdi bu köşkler için ilân vereceğim.

Aradan on dört, on beş sene geçmiştir. O zaman yeni köşk dört beş tane idi, bugün dört beş yüz tane oldu, o zaman o semtte toprağın dönümü iki yüz lira idi, bugün iki üç bin liraya bulunamaz oldu.

Şirketihayriye Boğaza rağbeti artırmak için bir plâj yapmayı iyi düşünmüş, fakat teşebbüsü yarım bırakmıştır ve bizde belediyelerin ticari mahiyette görülen teşebbüslere girişmemeleri bir eksiklik. Meselâ Takım emlak şirketinin muvaffakiyetinden örnek alarak hiç değilse emlak işlerinde bir istisna göstermek, bu da olmazsa belediyelerin emlak şirketleri tesisine yardım etmelerine müsaade vermek lâzımdır, zira sadece yolu yapmak, meydanı açmakla imar hareketi hedefine varamaz, açılan yolu veya meydanı yeni binalarla süslemek için önyak olmak ta lâzımdır.

Ekrem Uşaklıgil

Resimli Makale:

≡ Biz isteriz, kararı tesadüf verir ≡

Birçok insanlar gençliklerinde muayyen bir mesleki öğrenmek için senelerce zaman sarfederler, fakat sonra hayatlarının geriye kalan bütün kısmını bir başka meslekte geçirirler.

Tanıdıklarımızın arasından lâalettaym on kişiyi almız, hayatlarını tetkik ediniz, içlerinde gençliklerinden ihtiyarlıklarına kadar yalnız bir hedefe doğru yürümüş olan yalnız bir kişiyi bulabilirsiniz.

SÖZ ARASINDA

İngiliz kadın
Ressamlarının
Yeni vazifeleri

İngilterede, 1939 harbinde vazife gören İngiliz kadınların faaliyeti ile Londra ve diğer şehirlerden çocukların tahliyesi tesbit eden resimlerin yapılması işi, a'âkadar makamlarca üç kadın ressam verilmiştir. Kadın ressamlar, İngiliz kadınlarının günlük çalışmalarını muntazam bir surette tersim edeceklerdir.

7.500 lira değerindeki
kadın saçları

İngilterede Leedsde 77 yaşlarında Madam Şols isminde bir kadın bir otobüs çarpması neticesinde yere düşüp başından yaralandığı ve bundan ötürü de saçlarını kaybettiği için, otobüs kumpanyası mahkeme kararı ile tam 7500 lirayı ödemeye mahkûm edilmiştir. Bundan 55 sene evvel Madam Şols, daha henüz bir genç kız iken uzun, gür siyah saçlarıyla muhitindeki delikanlıların gönlünü çelermiş. Hatta kocası Mister Şols ile de surf bu yüzden evlenmiştir. Müstakbel karısının saçlarına vurulan Bay Şols günlerce yememiş, içmemiş, ve günün birinde bütün cesaretini topharak genç kıza evlenmek teklifinde bulunmuş, Madam Şols ilk önce nazlanmış ise de sonradan kabul etmiştir. Bu ihtiyar çift geçen sene de en mes'ud karı koca mükâfatını kazanmışlardır.

"Bekâr avcıları," klübü

Mongolistan'da kadınlar toplanarak bir 'bekâr avcıları' klübü tesis etmişlerdir. Bu klübün, Mongolistanın büyük şehirlerinde şubeleri vardır ve büyük bir rağbet kazanmaktadır. Klübün faaliyeti şöyledir: Klüp reisesi azalarından birini bekârlığı tahakkuk eden bir zata gönderiyor. Bu bekâra bir evlenme iltimatı mu tebliğ ediliyor. Bekâr iki hafta zarfında evlenmediği takdirde esrarengiz bir surette katlediliyor. Katledilmekten korkan birçok erkekler selâmeti evlenmekte buluyorlar.

Hergün bir fıkra
Ninni ile tehdid

Sesi çok çirkin bir kadın, çocuğuna bir dedi tutmuştu. Bir gece dedi çocuğu uyutmuştu. Yarım saat sonra dedi göründü:

— Bayan, dedi, çocuk bir türlü uyumadı.

Bayan yerinden kalkmaya hazırlandı:

— Şimdi gider, bir ninni söylerim.

— Boşuna yorulmayın bayan, uyumazsa sizin gelip ninni söyleyeceğimizi söyleyerek te korkutmak istediğim amma gene uyumadı.

15 yıl Londrada
Kalan Brezilya sefiri

Londrada bulunan ecnebi devlet elçilerinin 1933 denberi duvayeni olan ve on beş senedir Brezilyanın Londra sefirliğini yapan Sinyor de Oliveira Brezilyaya dönmüştür. Karısı Dona Oliveira dünyanın en iyi giyinmekle meşhur bayanlarından. Sesinin güzelliği de muhitini büyülemiştir. Dona Oliveira Londradan ayrılırken, Athlon kontesi kendisine bir çift elmas ve yakut broş hediye etmiştir.

İngilterede kibritler
İkiye bölünerek
Kullanılıyor

İngilterede son harb bütçesi münasibetile birçok maddelerin vergisi artırılmıştır. Bu yüzden kibritin fiyatı da artmıştır. Dolayısıyla birçok muktesid İngilizler satın aldıkları kibritleri ikiye bölerek kullanmakta, yani bir kibritle iki sigara yakmaktadırlar.

Eski İngiliz Harbiye Nazırı
evlenmedi!

Fransız gazeteleri, şimdi Cannes'de bulunmakta olan eski İngiliz harbiye nazırı Hore Belisha'nın, Fransız sahne vazu ve aktörü Saşa Gitri'nin eski karlarından madam Delubac ile evlendiğini yazması üzerine, sabık nazır, bu haberi tekzip etmiş ve:

— Böyle bir şeyden malûmatım yoktur demmiştir.

1940 harbinin cilveleri

İngiliz delikanlılarından biri gönüllü yazılmış, kendisini Fransa cephesine sevk etmişler, delikanlı: «Müthiş harblere gireceğim, düşmanı öldüreceğim» diye hayal kurar dururken onu, sipir yerine, ıleri hatların civarında bir çiftliğe göndermişler, şimdi delikanlı her sabah beş buçukta kalkmakta, emrine tahsis edilen iki ata yem vermekte, sonra sapanı koşarak, başka bir cepheye bulunan bir Fransız askerinin tarlasını sürmektedir.

Yaman bir güzellik ilâcı!

Hindistanda Kalküta şehrinde bir doktor şayanı dikkat bir güzellik tertibi keşfeylemiştir. Bu tertib kadınların yüzlerindeki kırışıklıkları tamamen izale eylemektedir. Bir Amerikan doktoru tarafından yüksek bir fiat ile satın alınan bu tertibin esası şudur:

Kırtangir yumurtalarının sarısı, ley-lâk çiçeklerinin filizleri ve örümcek ağları süt ve limon ile karıştırılmaktadır. İlâcın fevkalâde tesiri olduğu tesbit edilmiştir.

ISTER INAN, İSTER INANMA!

Meslekdaşlarımızdan biri:

Müstahsilleri nasıl koruyabiliriz? diye soruyor. Uzun bir etüd yapmış, çarelerini araştırıyor. Haklıdır. Üzerinde itina ile düşünülecek bir mevzu karşındayız

Esasen bu meselede hükümet hiç de lâkayd kalmadı, muharebenin çıktığı günden itibaren Ziraat Bankası vasıtasıyla satılmayan malları aldı, ihtiyaca düşmüş olanları kurtardı, müstahsile kredi verdi, elinden geldiği kadar çalıştı, daha da çalışacaktır.

Bugün istihsalı arttırmak zarureti, hattâ vazifesi karşındayız, ne kadar çok mal istihsal edersek o kadar çok mal satarız, sattığımız malın fazlalığı nisbetinde memleketeye paralar girer, refah artar. Fakat muadele iki taraflıdır, müstahsilin karşısında müstehlik de vardır, hele kazancı mahdud olan müstehlik de vardır ve bu müstehlik hayatı gittikçe pahalılaşma yolunda görmektedir. Ve bize öyle geliyor ki, muadelenin bu ikinci kısmını halletmek birincisini halletmekten daha güçtür, hiç değilse biz daha güç olduğuna inanıyoruz, fakat ey okuyucu sen:

ISTER INAN, İSTER INANMA!

Yarım adam evlendi

Dün Fatih evlenme dairesinde çok gayan dikkat bir evlenme hâdisesi olmuştur. Yukarıdaki resmini de gördüğünü, iki ayğından mahrum Emin isminde bir delikanlı Münevver isminde bir kıza evlenmiştir.

Emin halen cambazlıkla hayatını kazanmaktadır. Söyendiğine göre kendisi mabeynci İsmet Beyin oğludur ve birkaç lisan bilmektedir.

Döviz müsaadeleri kararname
hükümünün tatbik tarzı

Ankara 29 (Hususi) — Kambyo mü-rakabe mercilerinden alınacak döviz müsaadesinin takas limited şirketinden geçirilmesi hakkındaki kararname hükümünün tatbik tarzını gösteren talimatname neşredilmiştir. Talimatnamenin tabikine bir Mayısta başlanacaktır.

Zelzele mıntakasında dolaşan
iiim heyetimiz

Sivas 29 (A.A.) — Profesör Hâmid Nazfizin riyasetindeki 6 kişilik heyet zelzele sahasındaki jeolojik tetkikata bulunmak üzere Sivas'a gelmiş. Hafik ve Zara kâzalarına gitmişlerdir.

Rus petrollerinin Almanyaya
nakli işi kolaylaşıyor

Sofya 29 (A.A.) — Havas: Rus petrolünün Almanyaya Bulgaristan yolu ile transit olarak nakli, bazı derece inkişaf kaydetmiştir. Dört İtalyan sarnıç vapuru Batuma hareket ederek petrolü Varnaya getirmektedir. Bu petrol, Alman sarnıç vagonları ile ve Yugoslavya yolu ile Almanyaya sevkolunmaktadır.

Muştâ bir çocukla bir kadın
boğuşu

Muş, (Hususi) — Nisanın 11 inci günü Muştan Bulanık kazasına çıkan posta sürücüsü Mikâil ile Bulanık mahkeme mübaşiri Ali Galibin annesi Hüreyman ve sürücü Mikâil'in oğlu 16 yaşlarında Ferzende Ebülbuhar deresinden geçerken posta hayvanı ve yükü ile beraber suyun cereyanına kapılmışlardır. Dere boğazına doğru sürüklendikleri sırada Ferzende babası sürücü Mikâile:

«Baba beni kurtar, boğuluyorum!» diye bağırmağa başlamış, Mikâil de çocuğunu kurtarmak için kendini coşkun suya atmıştır. Fakat zavallı oğlunu kurtarmak imkânını bulamamış, kendisi de suyun cereyanına kapılarak uzun bir mesafede sürüklendikten sonra bir ağaç dalına yapışarak muhakkak bir ölümden kurtulmuştur. Bir müddet sonra yapılan taharriyatta kadının cesedi bulunmuş, fakat Ferzendenin cesedi ele geçirilememiştir.

Yeni neşriyat

Millî Mücadele Destanı

Halûk Nihad Pepeyin yazdığı Millî Mücadele Destanında, mütareke devri, Anadolu'nun işgali, İstiklâl savaşı. İnönü zaferleri. Büyük taarruz, Başkumandan muharebesi ayrı ayrı tablolar halinde nazma ifade edilmektedir.

Nazma hâkim temiz bir lisanla sahit olan Halûk Nihad Pepeyi, bu eserile yakın tarihimizin en güzel destanlarından birini ortaya koymuş oluyor. Her bakımdan güzel ve ateşli olan bu destan Türk kütüphanesi için büyük bir kazançtır.

Günler — Modern Türk musikisine birçok güzel tangolar bestelemiş olan bestekâr Necib Celâl son zamanlarda kendi hayatını terennüm eden «Günler» isimli bir tangoyu daha bastırmıştır. Elyevm görmekten mahrum bulunan değerli bestekârlarımız bu tangosunda kendi karanlık âlemini, hüznünü, kederini çok hisli bir ifade ile notalara vermiş bulunmaktadırlar.

Biran — Gene Necib Celâl'in bir bestesidir. Güzel bir tangodur.

TAKVİM

NİSAN											
Resmî sene 1856			30			Arabi sene 1859					
Nisan 17			Resmî sene 1940			Kasım 175					
SALI											
GÜNEŞ				Rebiülevvel				İMSAK			
S.	D.	S.	D.	S.	D.	S.	D.	S.	D.	S.	D.
5	04							8	08		
08	08	22									
Öğle		İkinci		Akşam		Yatsı					
S.	D.	S.	D.	S.	D.	S.	D.	S.	D.	S.	D.
V.	12	11	16	02	16	14	20	08			
E.	5	07	9	58	12	—	1	48			

TELGRAFLAR HABERLERİ

Resmî otomobiller için Mecliste hararetli münakaşalar oldu

Ankara 29 (Hususi) — Büyük Millet Meclisi bugün Dr. Mazhar Germinin başkanlığında toplanarak matbuat kanunu na bazı fıkralar ilâvesine aid kanunun ikinci müzakeresini yapmıştır. Mütteki ben müzakeresine geçilen ve resmî daireler ve müesseselerde devlete aid idare ve şirketlerde, menafîi umumiyeye hâdim müesseselerde bulunacak nakil vasıtalarına mütedair kanuna ek lâyiha üzerinde birçok hatibin söz almışlardır. Mevzuubahs lâyihamın geçen toplantı yılında müzakeresi esasında verilmiş olan takrirlerle encümenine iade edilmiş olduğuna işaret eden hatibler, bu takrirler ve umumî heyette izhar edilen arzuya aygün olarak bütçe encümeninde teşkil edilmiş bulunan komisyonların uzun tetkikler sonunda vardıkları esasları izah etmişlerdir.

Hatibler encümenin bilâhara bu esasları bir tarafa bırakarak lâyiha olduğu gibi umumî heyete sevk etmiş olmasının izahını istemişler ve nakil vasıtalarının bakımdan ve mürakabesi ve tasarrufu üzerinde ısrarla durmuşlardır. Encümen namına verilen izahatta encümenin dahili nizamına ve taammüle göre yeniden bir kanun lâyihası hazırlamak hususunda kendisini salâhiyetler bulmamış olduğunu kaydetmiş ve müzakereler mevzu teşkil eden noktalarla karşı cevap verilecek umumî heyetin hakem olduğu bildirilmiştir. Ve müzakereler sonunda lâyihamın evvelce verilmiş olan karar dairesinde ve bütçe müzakeresinden evvel iptisâ zımında encümenine geriye verilmesine aid takrir rey konularak kabul edilmiştir.

Meclis Cuma günü toplanacaktır.

Müzakerelerin tafsilâtı

Resmî daireler ve müesseselerde bulunuracak nakil vasıtaları hakkındaki kanuna ek lâyihamın bugün Meclis umumî heyetinde müzakeresi çok hararetli safhalara arz edilmiştir. Bu münasebetle ilk sözü alan Mehmed Aldemir (İzmir) demıştır ki:

«Yüksek meclisin bu memlekette birçok saltanatları devirdi. Fakat yıllar danberi üzerinde çırpındığı, titrediği halde devremediği tek bir saltanat vardır, o da otomobil saltanatı... Dahiliye Vekili yerinden: «Hayır, öyle bir şey yok!»

Mehmed Aldemir devamla:

«Bu lâyiha ilk geldiği zaman Refik İnce arkadaşım otomobil kanununa ilişik olan cedvelde tadilat yapılmasını teklif etmiş ve heyeti umumiyeye bu arzuyu kabul ederek lâyiha bütçe encümenine göndermiştir. Birkaç gün evvel gazete lerde bazı haberler okuduk; resmî otomobiller tahdid edilmiyor, diye... Biz bu mevcele bütçe encümeninin kararını hükümetin teklifini beklerken elimize verilen lâyhada resmî otomobillerin tahdidini değil, bilâkîsi mevcudlara ilâve edilmesi teklifine karşılaştık. Bütçe encümeninin mazbatasında Avrupanın birçok memleketlerindeki resmî nakil vasıtaları vaziyetini tetkik ettiğinden bahsediliyor. Biz her işde ve bilhassa ihtisâs dâvalarımızda mutlaka Avrupalıya taklid etmeğe mecbur değiliz. Bizim kendi bünyemize göre hususiyetlerimiz vardır. Memlekette, hattâ en müstesna vilâyetlerimizde kazaları ve nahiyeleri birbirine bağlayan yollarımız vakket sahillerimizde işleyen vapurlar mahdud ikem bu otomobil saltanatı daha ne kadar devam edecektir. Lâyhada teklif edilen dört makama, otomobil verilmesi aleyhinde değiliz. Eğer bunların otobüsle gitmeleri şahsî otoritelerini, temsil ettikleri makamın otoritesini sarsıyorsa onlara muayyen bir ücret vermeli ve bu suretle memleketin hoş görmediği bir mevzuu nihayet verilmiştir. Ne benzinin çıkarabildiğimiz ve ne de memleketimizde yapabildiğimiz otomobilleri herkesin hurda demirleri bile söküp topladığı bir devirde suraya bu raya vererek ısraf yo'una gitmek doğru değildir. Bu bakımdan lâyihamın muhtelit bir encümenine verilmesini teklif ediyorum. (Doğru sesleri, alkışlar).

Cemal Akçın (Afyonkarahisar) — Ben denizin mevzuu döviz mevzuudur. Ve bu döviz mevzuunun daniskası olduğu için Maliye Vekilimizden istirahatda bulunmasını. Bunda tasarruf lâzımdır, zira benzin ve petrol mevzuudur. Umumî Harbde Klemansonun söylediği şu sözü hatırlatırım: «Bir damla petrolün, bir damla benzinin bir Fransız kanı kadar bîze ehemmiyeti vardır». Bunun içindir ki bu mevzu üzerinde durmak lâzımdır. Bir noktaya daha işaret edeceğim. Biz ateş düşmüş cihanın içersinde hükümet ve milletçe alınması icab eden tedbirleri her gün radyolarımızda haykırıp dururken, halka telkinatta bulunurken kendimiz ta-

sarrufu ihmal etmemeliyiz. Lâyihamın encümenine iadesini teklif ediyorum.

Emin Sazak (Eskişehir) — Bendeniz bu otomobil içinde hasis değilim. Verinceye kadar düşünmeli. Verdikten sonra: «Vay sen bu araba ile şunu taşıdın, bunu getirdin!» diyeceklerden değilim. Ancak bugün bulduğumuz devir hakikaten naziktir. Bu kanunu olduğu gibi kabul edersek efkârı umumiyeye üzerinde fena bir tesir yapacaktır. Diyecekler ki: «Demek Meclis Ali oturmuş, ahval ve saraiti düşünmemiş, İngiltere haftada bir defa et yerken, Almanya haftada bir defa süt içerken Maliye Vekilimiz döviz yüzünden iki bükiüm iken motör münasebetle harice verdiğimiz milyonları aşılıyor. Demek ki bizim mümessillerimiz için farkında değillerdir.»

Bütçe encümeni arkadaşlarımız her zaman çatmak ıztırarında kalyoruz, bu sefer de gücüne gitti, çatmak değil de...

Bir ses: Kavgâ et.

Emin Sazak (devamla) — Nasıl kavgâ edelim, arkadaşlarımız, bize verdikleri esbabı mucibe mazbatasını okudum. Orada teklifin hükümet tarafından gelmesini istemişler. Arkadaşlarım, bunu Meclis yapar, hükümetin yapacağı iş değildir, hükümet kendi müşteşarına ve müdiri umumsine karşı çıkıyor, elinden arabasını alamaz. Meclisin encümeni ise dairelerin ihtiyaçlarını tesbit ederek bir karara varabilir. Mesele hakikaten mühimdir ve ayıbdır. Ne vakit motörü kendimiz yaparsak ve ne zaman bol petrolümüz olursa o zaman herkese otomobil veririz. Başvekil, Meclis Relsine verelim. Vekillere de 2 şer bin liralık birer Ford otomobil alalım, müsteşara gelince, günde dört defa otomobile binse elliserden iki lira eder. Bir gün de çocukları binse nihayet üstüste ayda 75 lira eder. Yayan giderse, üstelik sıhhatini de kazanmış olur. Para da cebinde kalır. Bu gibi makamlar ayda maktu olarak 60 liradan 120 liraya kadar tazminat verilmesi daha münasib olur mütealesindayım.

Bundan sonra Refik İnce (Manisa) — Resmî otomobil işinin bugüne kadar gelişmiş olduğu safhaları uzun uzadıya izah etmiş ve hâdisenin tasarruf bakımından büyük ehemmiyetini tebarüz ettirmiştir. Refik İnce lâyihamın doğrudan doğruya milletin paralarına Meclis namına mürakabe gözümlü, tetkik gözünü açan bir ihtisâs encümeni bulunan bütçe encümenine iadesini ve Meclisin arzusuna göre lâyihamın tadilen tanzim edilmesini, bütçenin gelmesinden evvel umumî heyete sevkini teminli istemiştir.

Ahmed İhsan (Ordu) — İçinde bulunduğumuz zamanda ısraf ve lüksün en büyük cinayeti olduğunu söyleyerek resmî arabaların tahdid edilmesini istemiş ve bu işten temin edilecek tasarrufun millî müdafaaya tahsisini temenni etmiştir.

Ziya Gevher Etilli (Çanakkale) — Huzurunuzda notlarımı geldim. Ve bu notları bütçe encümeninin bir aralık hazırlaması bulunduğum, fakat huzurunuzda getirmediği projenin arkasına yazmış bulunuyorum. Bu otomobil işinden hakikaten yorgun ve bezginim. Bütçe encümeninde hükümetle karşılıklı konuşarak esaslı bir proje hazırlandı. Bu proje 14 maddelikti. Bu proje hazırlandıktan sonra evime mutmain olarak döndüm. Ve rahat bir uykuyu uyudum. Fakat Meclis umumî heyetine projenin başka şekilde gönderildiğini görünce iki gündür uykularım kaçtı. Binaenaleyh arkadaşlar bütçe encümeninin hazırladığı bulunduğum projeyi huzurunuzda bir an evvel getirmelidir. Bu millet otomobiline binen insanları yalnız iş için binmiyorlar. Bu sene dahi ihmal ve ısrafın devamına rıza gösterirsek bu fakir milletin kesesinden yapacağımız bütün ısrafın vebali sizin üzerinizdedir.

Bundan sonra bütçe encümeni namına mazbata muharriri Salâhattin Yargı (Kocaeli) kürsüye gelmiş, ve resmî otomobiller işinin encümeninde nasıl görüşülmeğe başlandığını müzakerenin nasıl bir çıkış tabiki eyletiğini ve meydana getirilen projenin neden umumî heyete sevk edilmediğini geniş tarzda izah etmiştir. Neticede tasarrufu temin edecek şekilde otomobil kanununda değişiklik yapılmasına dair Refik İnce'nin bir takriri okunarak kabul edilmiş ve lâyiha bu bakımdan bütçe encümenine iade olunmuştur.

Yunan Kralının isim günü

Atina 29 (A.A.) — Kral Georgesin isim günü, bugün bütün Yunanistanda bağlılık tezahürleri ile kutlanmıştır. Tezahürat bilhassa Atinada parlak olmuş ve aalay, saraydan büyük kliseye giderken hararetle alkışlanmıştır. Büyük kilisede bu münasebetle bir ayin icra edilmiştir.

Kral ve başvekil Metaksas, ortodoks paskalyası münasebetle, Atina garnizonu kızlarına giderek sübaylar ve erler ile bayramlaşmışlardır. Bu merasim de büyük tezahüratla karşılanmış ve alkışlanmıştır.

Panamada bir ihtilâl teşebbüsü

Meydana çıkarılan bir silâh deposunda birçok Alman mitralyözü bulundu

Panama 29 (A.A.) — Panamerika polisi burada gizli bir silâh deposu keşfetmiştir. Depoda Alman mitralyözleri de bulunmuştur. Birçok tevkifat yapılmışsa da tafsilât verilmemektedir.

Bir ihtilâl suikası hakkında son zamanlarda Panamada şayialar dolaşmıştı. Bu suikasd geçen Cuma gecesi yapılmıcağı.

İngiltere - İtalya ticaret görüşmeleri yeniden başlıyor

Londra 29 (A.A.) — Royter ajansının resmen öğrendiğine göre, Lord Halifax İtalya büyük elçisi Bastianini ile iki memleket arasındaki ticaret münasebetleri hakkında görüşmüştür.

İngiliz - İtalyan ticaret münasebetleri hakkında Mart ayının bîdayetinde in-kıtaya uğruyan dostane görüşmelere tekrar başlanması bu görüşmenin mevzuunu teşkil etmiştir.

İngiltere İsveç şiddetle protesto etti

Londra 29 — İsveç makamları İngiliz istihbarat nezareti tarafından hazırlanan «Haberler bülteni» nin tevziini dün menetmiştir. Bu bülten harbin başlangıcındanberi Stokholmde dağıtılmakta idi.

Londranın dipomatik mahfellerinde Stokholm hükümetinin Almanyanın teşebbüsü üzerine bu kararı itihaz ettiğinden şüphe edilmemektedir.

İngiltere Stokholm hükümeti nezdinde şiddetli protestoda bulunmuştur.

Tuna üzerinde yüklü iki vapur batırıldı

Slovak hududu 29 (A.A.) — Havas: Çeko-Slovak ajansı, Bratislava limanında Tuna üzerinden Almanya'ya giden iki vapurun battığını haber vermektedir. Bunlar hububat yüklü 500 tonluk «Prens Aleksandr» ile mühim miktarda reçina yüklü bir Rumen vapurudur. Hâdiselerin sebebi sabotajdır.

Avustralya Başvekil İtalyan milletine, niçin dövuştüğümüzü bilmelisiniz, diyor

Sydney 29 (A.A.) — Sydney radyosunda İtalyanca neşriyatın açılması münasebetle Avustralya başvekil Menzies İtalyanlara hitaben bir nutuk söyleyerek ezcümle demiştir ki:

«Aramızda daha iyi bir anlaşma ruhu hâkim olmalıdır. İtalyan milleti belki bizim niçin, Almanya ile harbe olduğumuzu öğrenmek istiyordur. Biz Avustralyalılar İngiliz milletine dahildir. İngiltere ile yaşıyoruz. İngiltere ile öleceğiz.

Biz de hürriyetimizi seviyoruz. Hiç şüphesiz Avrupa kit'asına bir tek asker dahi göndermek mecburiyetinde değiliz. Buna rağmen 10 binlerce gencimiz cepheye gitmiştir. Pilotlarımız ve erlerimiz İngiliz bahriyeli ve tayyarecilerle teşriki mesai etmektedir.»

İstanbul treni Etimes'üda bir çocuğu öldürdü

Ankara 29 (Hususi) — İstanbul muhtelit treni bu sabah Etimes'üda gelirken dört yaşında İbrahim isimli bir çocuğa çarpmış ve ölümlüne sebebiyet vermiştir. Bu yüzden tren Ankaraya üç buçuk saat teahhurla gelmiştir.

Bugün Hatıralar arasında YAZAN Ustad Halid Ziya Uşaklıgil (Bugün 6 ncı sayfadadır)

İtalyanın Berlin sefiri değişti

İtalyan matbuatı bu hâdiseyi Alman - İtalyan ittifakında bir inkişaf telâkki ediyor

Roma 29 (A.A.) — Vatikan nezdindeki İtalya sefiri eski halk kültürü nazırı Dino Alfieri, Bernardino Attoliconun yerine İtalyanın Berlin sefirliğine tayin edilmiştir. Attolico da Vatikan nezdinde İtalyayı temsil edecektir.

Roma 29 (A.A.) — Havas: Alfierinin İtalyanın Berlin büyük elçiliğine tayini İtalyan gazeteleri tarafından, Roma ile Berlin arasındaki münasebetlerin, İtalyan - Alman ittifakı çerçevesi dahilinde, inkişafı için mühim bir hâdiseler olarak se-lâmlanmaktadır.

Roma gazeteleri, Alfierinin Berlinde birçok sağlam dostluklara malik olduğunu tebarüz ettirmekte ve Alfierinin Berlin büyük elçiliğine tayini Alman - İtalyan tesanüdünü daha ziyade fazlaştıracığını yazmaktadır.

Bulgaristan ve Balkan sulhü

Bulgar Hariciye Nazırı «İstikbalde de Balkan ailesinin dürüst bir azası olacağız», diyor

Sofya 29 (A.A.) — Hariciye nazırı Popof, gazetecilere beyanatta bulunarak Bulgaristanın halihazırdaki nizaakarımsak arzusunda olmadığını ve komşularıyla olan münasebetlerinin Balkan memleketlerinin hakiki menafiiinden mülhem bulunduğunu söylemiştir. Nazırı, demiştir ki:

«Komşularımızı tehdit eden yalın bir tehlike görmüyorum. Fakat, istikbalde bir tehlike kendisini gösterse dahi, Bulgaristan Balkan ailesinin dürüst bir azası olarak, komşularının vaziyetini vahimleştirerek ve Balkanların refahına lüzumlu karşılıklı itimadını sarsacak hiç bir harekette bulunmayacaktır.»

Bulgaristan Tuna'daki kontrol birliğine girdi

Sofya 29 (A.A.) — Bulgar hükümeti, kendi arzusu haricinde kontrol ic-rası için zarurî olan müsellâh gemilere sahip olmamakla beraber Tuna nehrindeki seyrisefain kontrolüne iştirak etmesi için Macaristan tarafından yapılan teklifi kabul etmiştir.

Kanada ve Amerikada inşa edilen yeni İngiliz tayyareleri

Nevyork 29 (A.A.) — Nevyork Herald Tribune gazetesine Montrealeden bildiriliyor:

İngiltere, Amerika ve Kanadada inşa edilen ağır bombardıman tayyarelerinin hava yolile nakli için tertibat almaktadır. Tayyareler Terre - Neuvde Ratties hava meydanından uçarak merhalesiz 3200 kilometre katettikten sonra İngilterede karaya inceklerdir. Birçok «Lookheen» ve «Hudson» tayyareleri munzam benzin hazineleri ile teviz edilecektir.

(Devamı 8 inci sayfada)

Sabahtan Sabaha

Yalan

Kuvvetli cemiyet terbiyesi içinde yetişenler şaka bile olsa yalandan nefret ederler. Ahlakçuları, din ulemasını işe karıştırmamak şartile yalan olgun bir cemiyetin ruhuna yabancındır. İsviçre, İngiltere ve İskandinavya cemiyetleri yalandan yılan görmüş kadar tiksiniyorlar. O cemiyetlerde yalan söylemek ayıp ve çirkinden daha ağır sayılacağı gibi birine lâfife tarzında yalanı olduğunu söylemek te hakaret sayılır.

Ticaret âlemindeki meşru yalanlar müstesna olmak üzere üstün garb kültüründe yalanın yeri yoktur. Buna karşı zihinler de şüphenin elim azabından muaf-tırlar.

Fakat yeni harb garbin bu en mükemmel cemiyetlerinin ahlakî salâbetini bozacağâ benzıyor. Çünkü (yalan) artık otoritelerin resmi ağzlarında geçer akçe haline geldi.

Ağırbaşlı İngiliz nazırlarını çok sinirlendirdiği görülen bu yalan imalâtı (Sir Con Saymon) gibi çok temkinli bir devlet adamını o kadar müteessir etti ki son nutkunda bu resmî yalanları alçakça tertib edilmiş birer tahrif vesikası olarak tavsif etti.

Yalan şüphe yok ki zekânın iğrenç mahsullerinden biridir. Gurur ve haysiyetin düşmanıdır. Kültürlü cemiyetin red ve nefret ettiği bir hakaret unsurudur. Fakat harbe hileyi meşru görenlerin yalanı da buna katmaları yarımkı cemiyetin ahlak cephesinde derin bir gedik açacağı benzıyor. Çünkü en merdud hareketler itiyad ile makbul olmuşlardır. Tarihte fuhsun mergub ve fahişenin şayanı hürmet görüldüğü devirler olduğunu unutmayalım.

Siyaset ALEMİNDE

Amerika harbe girebilir mi?

Yazan: Selim Rıza Fırcı

Amerikan matbuatının neşriyatı yakından takip edildiği zaman görülür ki bitaraf kalmak ta harb yapmak kadar güç bir şeydir. Harbin başlangıcındanberi Amerika devlet adamaları tarafından yapılan beyanatlara beraber Amerikan matbuatının hâdiseleri tefsire tahsis ettiği yazılar, yeni dünya efkârının sarıh bir ikilik içinde bulunduğunu gösteriyor. Bir zümreye göre Avrupa harbi sadece dış siyaseti alâkadar eden bir tezahürdür. Diğerine göre ise mesele, bitarafıların muharibler ve Amerika arasında münasebetlerin tanzimi bakımından kale alınmak gerektir. Çünkü Amerikayı alâkadar eden işler hususî mahiyettedirler ve bunlara nazaran memleketlerinin dahili ve harici siyasetleri ayrı idare olunmak icab eden mevzulardır. Fikirlerin bu inkişamı karışında karmakarışık bir vaziyetin meydana geldiğinden şüphe edilemez. Amerika işte böyle bir derdi hava içinde yaşamaktadır.

Maamafih heyeti umumiyesi itibariyle resmî Amerikan müttefiklere meyvalı olduğu şüphe götürmez bir hakikattir. Zira mevcut kanaate göre Almanya garbi Avrupa medeniyetine karşı isyan etmiştir. Bu medeniyet ise üç esattan te-reküb eder:

Hristiyanî ahlâk (etik), ruhulfen ve hak üstünlüğü. Bu üç mefhum garba has mevlâdat sayılmaktadır.

Simdiye kadar hiçbir küt'a hristiyanî ahlâkla ilmi hürriyet ve hak kutsiyetini nefsinde toplamış tek bir cemiyet meydana getirememiştir. Amerika için uğrunda kan dökülebilecek o'yan yegâne medeniyet budur. Maamafih bu kanaate rağmen Amerikan keşif halk kütleleri, memleketlerinin Avrupa harbine karışmasına taraftar değillerdir. Maruf mütefekkirlerden «David Lawrence» aşağıda, ki esasları ileri sürerek bunun sebeplerini izah etmeye çalışıyor:

Ameleye göre: Amerikanın harbe girmesi, ameleye fazla mesaisine mukabil fazla ücret temin eden ve Wayner adı verilen kanunun velev muvakkat olsun, ita edilmesini intaç edecektir. Bir defa tatbik mevkîinden kalkacak olan ve asırlar süren bir mesai mahsulü olan bu kanunun bir daha kale alınmaması da mümkündür.

İş adamlarına göre: Harbin if'ani, fiatların tesbitini doğuracaktır. Kâr nisbetleri azalacaktır ve serbest mesai, bin-netice diktaforlûğe davanabilen bir kontrol altına girecektir. Bunun bir diğer neticesi de Mister Roosevelt'in üçüncü defa Cümhuriyetine intihabı olacaktır. Serbest Amerika, sırf prensip bakımından buna taraftar değildir.

Ziraatçılara göre: Geçen harbe mahsul fiatlarının hükümetçe narfa tabî tutulmasından doğan acı netice'eri görmüş olanlar, veni bir harbin Amerika için bir felâket olacağını düşünüyorlar.

Fabrikatörlere göre: Amerikanın bitaraf kalması mühimmet ve silâh fabrikaları için Amerikanın harbe girmesinden daha kazançlıdır. Amerika harbe girerse fiatlar kontrol altına alınacaktır. Bu ihtimal, bütün mamul eşya işi yapan müesseseler için varidirdir.

Maliyecilere göre: Bu muhit, vergilerin mutlak surette artacağı düşüncesile harbe girmeyi istemiyorlar. 1933 denberi iki mislini bulan Amerika düvunu umumiyesi miktarını artırmak suretile dolâren istira kabiliyetini azaltacaktır.

Cümhuriyetçilere göre: Amerikanın harbe girmesi 1940 intihabatında fakaların behemehal mağlûbiyetini intaç edecektir.

(Devamı 8 inci sayfada)

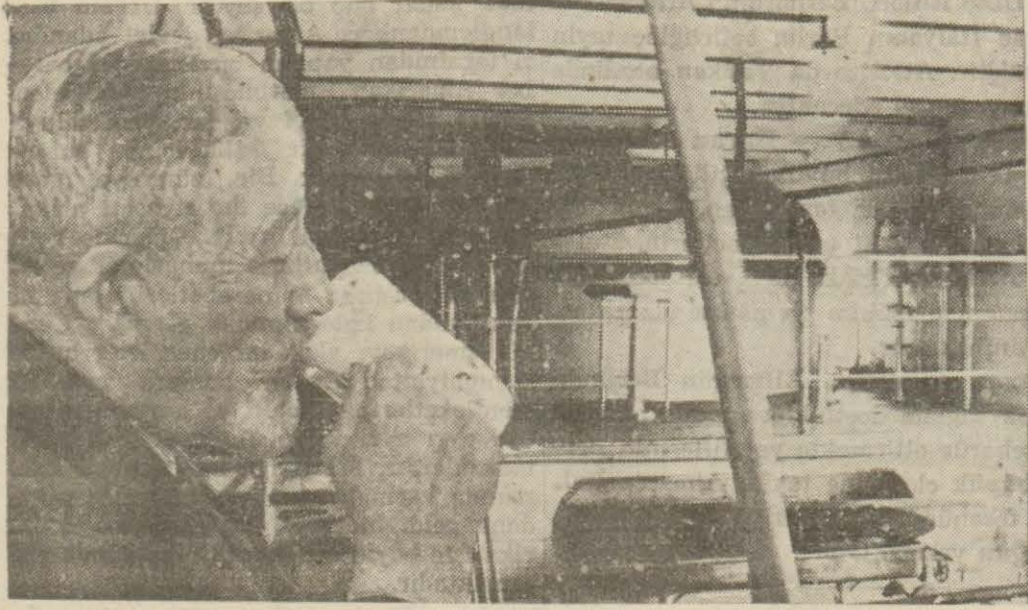
Yalan

Bushan Cahid

Şehir Haberleri

Bomonti bira fabrikası faaliyete geçiyor

İlk bira birkaç güne kadar piyasaya çıkarılacak ve şimdilik senede 4 milyon litre bira istihsal edilecek

Fabrikadan bir görünüş ve fabrikanın ustabaşısı

Hükümetçe satın alınan Bomonti Nektar bira fabrikalarının inhisarlar idaresine intikali dolayısıyla dün Bomonti bira fabrikası gazetecilere gezdirilmiş ve fabrikanın faaliyeti hakkında izahat verilmiştir.

Bu izahattan anlaşıldığına göre, Bomonti fabrikası bu ay başında faaliyete geçecektir ve ilk biranın birkaç güne kadar piyasaya çıkarılacağı ümit edilmektedir. Bomonti fabrikasında yapılacak bira Ankara birası âyarında olacaktır. Fabrikanın şimdilik senelik istihsal kuvveti 2-4 milyon litre arasındadır. Biranın bütün mevaddı yerli malıdır, yalnız maya olarak kullanılan şerbetçi otu Yugoslavyadan getirilmektedir.

Bütün tesisatı çok mükemmel olan fabrikanın fleride senelik istihsal miktarını arttırarak 10 milyon litreye kadar bira elde edileceği ümit edilmektedir.

Piyasaya yeni çıkarılacak Bomonti birası da «Ankara birası» ismini taşıyacaktır.

Şimdilik tamam kadrosu 120 kişi kadar olan fabrikanın ileride daha genişletilerek işçi adedi 170.180 e çıkarılacaktır. Satın alınan arazi meyhanında olan meşhur Bomonti bahçesi de İnhisarlar idaresi tarafından kiraya verilmiştir. Bahçe iki senedenberi ilk defa olarak kendi fabrikasının çıkardığı birayı kullanacaktır.

Gerek inhisarlar Bomonti fabrikasının ve gerekse de Ankaradaki inhisarlar fabrikasının bu seneki istihsal piyasada bira buhranını tamamen ortadan kaldıracak ve bol bira temin edecektir.

Maruf bir şaire atfedilen bir yazı hakkında tahkikat yapıyor

Son zamanlarda bazı mekteb talebeleri ve halk arasında çok maruf bir şaire atfedildiği iddia edilen ve şiir adı verilen bir küfürnamenin dolastığı alâkadarlarca haber alınmış, bu hususta tahkikata başlanmıştır.

Maarif müdürlüğü mekteb idarelerinden bu mesele hakkında sıkı bir araştırma yaparak iki güne kadar raporlarını göndermelerini istemiştir. Maarif Vekâleti umumî müfettişleri de bu raporları esas tutarak tahkikatı tekemmül ettireceklerdir.

Mevzuubahs manzumenin altındaki maruf imzanın sahte olduğu, imzası konulan şairin bu küfürname ile bir alâkası bulunmadığı iddia edilmektedir.

Öğrendiğimize göre müddeumumilik de bu mesele ile alâkadar olarak ortada hukuku umumîye namına takibi icab edecek bir cihet olup olmadığının tetkike başlanmıştır.

Şehir İşleri:

Bir ayda 12 bin ağaç dikildi

Son bir ay zarfında, İstanbul vilâyeti hududları dahilinde 3520 çam, 1175 servi, 420 mazi, 3600 akasya ve 3500 muhtelif cins meyva fidanı dikilmiştir.

Ekmekler yeni çeşni üzerinden çıkarılıyor

Fırıncılar, dün sabahın itibaren ekmeği yeni çeşni üzerinden çıkarmaktadırlar. Yeni çeşni bir sene evvel tutulan çeşnin aynıdır.

Eminönünde yapılacak muvakkat köprüünün inşasına talib çıkmadı

Karaköy köprüsünün Eminönündeki ayağı yükseltildiği esnada yaya ve nakil vasıtalarının geçmesi için muvakkat ahşap köprü yapılacaktır.

Köprüünün inşasına talib çıkmadığı için Belediye köprüyü emaneten yapacaktır. Yalın inşaatı aid malzemenin mübayaası için eksiltme açılmıştır.

Belediye tarafından Eminönü meydanında yapılan asfalt yaya kaldırımı inşaatı Mayıs on beşinde bitmiş olacak, muvakkat ahşap köprü Ağustos kadar ikmal edilmiş bulunacaktır.

Karaköy köprüsünün Eminönü ayağı yükseltildikten sonra Tramvay İdaresi Eminönündeki yolların inşasına başlayacaktır.

Temizlik amelesi maaşile memur çalıştırılmayacak

Belediye şubelerinde temizlik amelesi maaşile memur istihdam edilmektedir. Belediye reisliği şubelere gönderdiği bir tamimde 1 Haziran itibaren temizlik amelesi maaşile memur çalıştırılmamasını, bunlardan amele olacakların, temizlik işleri kadrosuna alınmasını bildirmiştir.

Şehrin büyük bir kısmı yarım saat elektriksiz kaldı

Evvelki gece saat 22.30 da vukubulan bir elektrik arızası yüzünden şehrin büyük bir kısmı elektriksiz kalmıştır. İstanbul semtinin tamamına ve Beyoğlu cihetinin bir kısmına şamil olan bu arıza yarım saat devam etmiş ve bu müddet zarfında halk gaz lambaları ve mum tedarik ederek muvakkaten aydınlık ihtiyacını temine çalışmışlardır.

Aynı sebepten tramvay seferleri de durmuş, kapkaranlı sokaklarda münakalat otomobil ve otobüslerle ve güçlükte yapılabilmektedir.

Arıza Silâhtarğa elektrik fabrikasında yeni tesis edilen ve henüz kabulü kat'isi yapılmamış bulunan kazanlarda normal buhar tazyikinin birdenbire düşmesinden ileri gelmiştir. Bunun neticesi olarak fabrikadan cereyanı şehre isal eden 17 ana kablodan 10 u atıl kalmış ve arıza yarım saat zarfında tamir edilmiştir.

Deniz İşleri:

Bir sandalet denize düştü

Rumelhisarında oturan ve balıkçılık yapan Arif, Bebek açıklarından geçerken sandaletini bir motöre bağlamak isterken müvazenesini kaybederek denize düşmüştür. Arif, etraftan yetişenlerin yardımıyla güçlükte boğulmaktan kurtarılabilmektedir.

Kaza esnasında bir hayli su yutan balığı tedavi edilmek üzere Beyoğlu hastanesine kaldırılmıştır.

Bir motörün benzin deposu patladı

Kuruçeşmeden Tophaneye gelmekte olan Ahmed kaptanın idaresindeki deniz motörü Kabataş önlerinden geçerken benzin borusu patlamış, intişar eden alevlerin tesiriyle makinist Nuri yaralanmıştır.

Yaralı makinist tedavi edilmek üzere hastaneye kaldırılmıştır.

İncili Çavuşun mezarının etrafı açılacak

Furuzağa camisinin yanında bulunan İncili Çavuşun mezarının etrafındaki barakalar yıkılacak, mezarın etrafı açılacaktır. Belediye Mezarlıklar Müdürlüğü bu işle iştigal etmektedir.

Bu yaz buz darlığına meydan verilmeyecek

Belediye, yaz günlerinde halkın buzsuz kalması için şimdiden tedbir almaktadır. Şubelere gönderilen tamimde buz satan bayırlar ve buz bulundurulması mecburi olan yerlerin bir listesinin hazırlanarak gönderilmesi istenmiştir. Bayi, buz satan yerlerde buz bulundurmazsa cezaya çarptırılacaktır.

Gençlik ve spor bayramı hazırlıkları etrafında görüşmeler

19 Mayıs gençlik ve spor bayramı programı etrafında görüşülmek üzere dün vilâyette vali muavini Halûk Nihadın reisliğinde bir toplantı yapılmıştır. Toplantıda Cumhuriyet Halk Partisi genel sekreterliğinden gönderilen umumî talimat görüşülmüş, bayrama hazırlık olmak üzere önümüzdeki günlerde yapılacak provolar etrafında müzakereler yapılmıştır.

İdman şenlikleri provoları 10.17 Mayıs'ta Fener stadında, 9.16 Mayıs'ta Taksim standında, 8.15 Mayıs'ta da Şeref standında yapılacaktır.

Lise ve orta okul müdürleri de önümüzdeki Cuma günü Maarif müdürlüğünde bir toplantı yaparak gençlik ve spor bayramı hazırlıklarını gözden geçireceklerdir.

Kuyuya düşen bir çocuk boğuldu

Dün Kasımpaşada bir çocuğun boğulması ile neticelenen bir kaza olmuştur.

Kasımpaşada Kadı mahallesinde Arırlar sokağında 12 sayılı evde oturan Feridin dört yaşlarındaki oğlu Erdoğan, din evlerinin mutfağında gezinirken müvazenesini kaybederek açığı duvarın kuyuya düşmüştür.

Küçükün bu suretle feci bir kazaya kurban gitmekte olduğunu gören annesi Erdoğanı kurtarmak için bir hayli uğraşmış ve etraftan istimdada başlamıştır. Bütün yardımlara rağmen çocuğu kuyudan çıkarmak ve boğulmaktan kurtarmak kabul o'lamamıştır.

Keyfiyetten haberdar olan zabıta, itfaiyenin vesaitle küçükün cesedini kuyudan çıkarmıştır.

Hâdisie etrafında tahkikata devam edilmektedir.

Ticaret İşleri:

Ziraat Bankası yapak mübayaasına başlıyor

Ziraat Bankası iki güne kadar memleketin her tarafında ve bu meyanda şehrimizde de yapak mübayaasına başlayacaktır.

Fiat ve kaliteler etrafında mutabakat hâsıl olmuştur.

Şehrimizde 12 bin ve memleket dahilinde 15 bin balye miktarında bir stok bulunduğu tahmin edilen bu faaliyet geniş bir müstahsil kütlesi üzerinde iktisadi bir genişlik husule getirecektir.

Sihhi müesseselerin demir ihtiyacı temin edildi

Demir ithalat birliğinde dün Mıntıka Ticaret Müdürlüğünde de iştirakle bir toplantı yapılmıştır.

Toplantıda evvelce sipariş edilip gelmiş olan demirlerin ihtiyacı nisbetinde taksimi görüşülmüş ve sihhi müesseseler inşaatının demir malzemesi tefrik edilmiştir.

Mütebaki demirler diğer müesseselerin ihtiyacına sarfedilecektir.

Ecza ithalat birliği kuruluyor

Tıbbi ecza ve malzeme ithalatçılarının teşkilatlandırılmasına karar verildiğini yazmıştık. Bu maksadla yapılan tetkikler neticelenmiş ve faaliyete geçmiştir.

Merkezi şehrimizde olmak üzere bir ecza ithalatçıları birliği kurulacak, İzmir, Ankara, Adana ve diğer şehirlerimizdeki bütün ecza ithalatçıları şehrimizdeki bu birliğe kaydedileceklerdir. Birliğin teşkili hakkında şehrimizde bulunan ecza ithalatçıları yakında bir toplantı yapacaklardır.

Harb başlayınca kadar memleketimize ithal edilen tıbbi eczalar Almanya'dan getirilmekte idi. Harb çıkınca bu imkân kaybolmuş, yeni siparişler İngiltere, Fransa, İtalya ve Amerika'ya yapılmış ve bu siparişlerin bir kısmı gelmiştir. Sihat Vekâleti piyasada miktarı azalan tıbbi eczaların ithal işle yakından alâkadar olmaktadır. Birlik kurulduktan sonra İngiltere ve Fransadan muntazaman tıbbi ecza getirilecek ve piyasada ilaç buhranı husule gelmesine meydan verilmeyecektir.

Yunanistana 8 milyon ton buğday satıldı

Yunanistanın hububat ihtiyacını karşılamak üzere memleketimizden buğday ihraç edilmektedir.

Dün 412 bin Türk lirası kıymetinde 8 milyon ton buğdayın ihraç muamelesi yapılmıştır. Buğdaylar Toprak Mahsulleri Ofisi tarafından satılmış olup yüzde yetmiş beş klering ve yüzde yirmi beş serbest dövizle ödenecektir.

Bahar Bayramı ve Osmanlı Bankası

Bahar bayramı münasebetile, Osmanlı Bankasının Galata merkezi ile Yenicaami ve Beyoğlu şubeleri 1 Mayıs 940 Çarşamba günü kapalı bulunacaktır

Fransız Sinemacılığı en son ve en parlak zaferini ilân ediyor. (CEBELÜTTARİK CASUSU) ve (DON KAZAKLARI) filmlerinin Arslan Kahramanı (ROGER DUCHESNE) nin 3 neti harikası olan

ASYADA KOPAN FIRTINA

KONRAD VEID - SESU HAYAKAVA - MADLEN ROBINSON - MIŞİKO TANAKA - PAUL AZAİŞ gibi büyük yıldızların kudretile yaratılan sonsuz bir heyecan kaynağı derin bir aşk romandır.

Bu şaheser Perşembe akşamı

LÂLE'de görmeğe hazırlanınız.

Yarın Akşam
MELEK
Sinemasında

VIVIANE
ROMANCE
tarafından temsil edilen

YARI GECEDEN SONRA

Esrarlı macera'larla dolu Büyük AŞK ve HEYECAN filmi takdim edilecektir.

Ayrıca: METRO JURNAL'ın son Harp ve dünya havadisleri

ÇEMBERLİTAŞ sinemasında

Yarından itibaren

BİLETLERDE BÜYÜK TENZİLÂT

Program: 3 film birden

M. M. V. Hava Müsteşarlığından:

Eskişehir hava okuluna beş Fransızca tercümanı alınacaktır. Bu tercümanların Fransızca lisanına hakikile vakıf olmaları şart olduğu gibi imtihan neticesinde teknik istihlatı bilener tercih edileceklerdir.

Taliplerin imtihanda gösterecekleri liyakatlerine göre azami 170 (Yüz yetmiş) liraya kadar ücret verilecektir. Bunların Türk olması, ecebi kadını evli bulunmaması, sihhî durumunun müsaid olması, hüsnü ahlâk sahibi olduğunu tevsik etmeleri lazımdır.

Taliplerden Ankarada bulunanlar mekteb şahadetnameleri ile şimdiki kadar çalışmış olduğu yerleri gösterir bonservisleri ile Ankarada Milli Müdafaa Hava Müsteşarlığı zabıta şubesine; diğer yerlerde bulunanların doğruca ve bu vesailerle Eskişehirde hava okul komutanlığına 5/6/940 akşamına kadar müracaat etmeleri lazımdır. İmtihan günü gerek Ankarada ve gerek Eskişehir hava okulunda 6/Mays/940 Pazartesi günü saat ondokuz (10) yapılacaktır. (1915) (3367)

Türkiye Cumhuriyeti

ZİRAAT BANKASI

Kuruluş tarihi: 1888

Sermayesi: 100.000.000 Türk Lirası

Şube ve ajans adedi: 265

Ziraat ve ticaret her nevi banka muameleleri

PARA BİRİKTİRENLERE 28.800 Lira İKRAMIYE VERİYOR

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır.

4 Adet	1,000 Liralık	4,000 Lira
4	500	2,000
4	250	1,000
40	100	4,000
100	50	5,000
120	40	4,800
160	20	3,200

DIKKAT: Hesablarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmeyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasile verilecektir.

Kur'alar senede 4 defa, 1 Eylül, 1 Birincikanun, 1 Mart ve 1 Haziran tarihlerinde çekilecektir.

Norveçteki askerî harekâtın muhtemel inkişaf şekilleri

YAZAN

Emekli general H. Emir Erkilet
"Son Posta", nin askerî muharriri

Norveçte askerî harekât bir nevi yarış halini almıştır. Bu yarışın neticesi tabiatle ya kat'i bir zaferle nihayetlenecek veyahud müzmin bir siper harbine müncer olacaktır.

Kat'i zafer, her iki taraf için, hasmı Norveçten çıkarmaktan ibarettir. Eğer Almanlar müttefikleri cenubi Norveçten yani Andaleses, Namsos ve Dombas bölgelerinden tamamilen çıkarırlarsa Norveç kat'i zaferini Almanlar ve eğer bilâkis müttefiklerle Norveçliler Almanları bütün Norveçten çıkararak denize dökerlerse müttefikler kazanmış olurlar; yalnız bir farkla ki, müttefiklerin zaferi Almanlarınkinden pek müthiş ve pek tahribkâr olacaktır.

Çünkü, eğer müttefikler Norveç tahliye mecbur olurlarsa kıt'alarını sahile doğru çekecekler ve buralarda gemilere bindirip İngiltereye nekledeceklerdir. Fakat Almanlar için böyle bir şey bahusus Narvik, Trondheim, Bergeni, Stavanger ve hattâ Kristianzand ve Oslo müfrezeleri için bile mümkün değildir. Çünkü Şimal denizle Skajerak müttefiklerin hakimiyet ve kontrolü altındadır.

Gerçi Almanlar Osloya dolaşık deniz yollarından arasıra bir iki vapur asker ve saire gönderebiliyorlar; fakat Oslodaki ve diğer müteaddid yerlerdeki Alman müfrezelerini geri almak için o limanlara bütün müfrezeyi malzemesiyle beraber birden a'abilecek kadar vapur göndermek lâzım gelir ki, bu kadar vapur mevcut olsa da, bunları himaye Alman donanması için kâbil değildir.

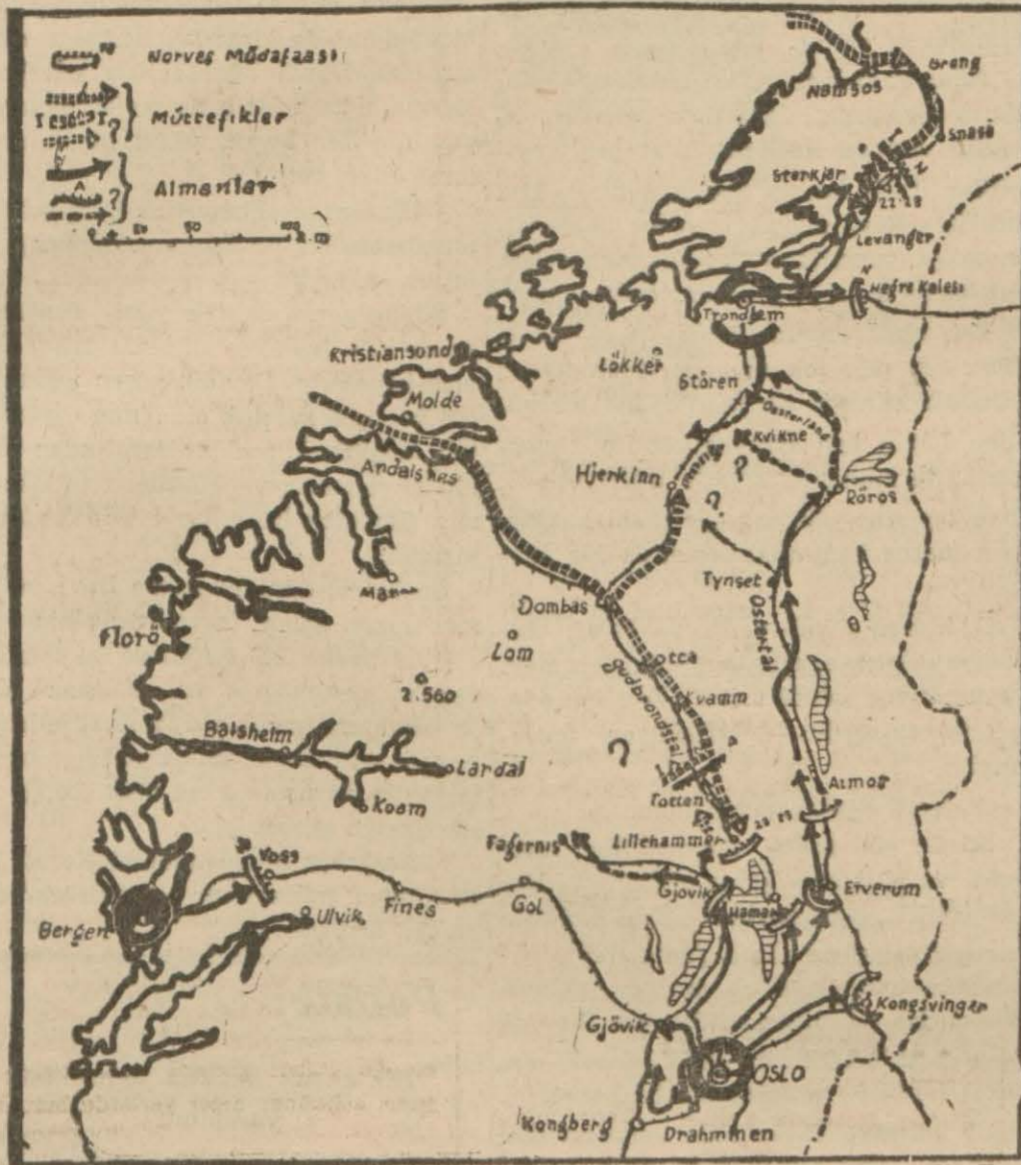
Bu izahlardan anlaşılır ki, Almanların Norveçteki durumları müttefiklerinkine nazaran daha tehlikelidir. Çünkü emin bir ric'at hatları yoktur. Bu itibarla eğer Almanlar Norveç'i terke mecbur olurlarsa, bundan evvel müttefiklerle kat'i muharebelere girişecekler ve sonra kıt'alarını kâbil olabildiği kadar İsveç çekerek bu suretle müttefiklerin eline düşmekten kurtaracaklardır.

Ondan sonra, diğer bir ihtimal daima mevcut kalmaktadır ki o da Almanların Norveçteki durumları kötüleştiği gün İsveç yeni ordular çıkararak Norveçteki odularını İsveç üzerinden takviye ve himayeye çalışmalarıdır. Norveç muharebeleri, Almanların, Şimal denizi, Skajerak boğazı ve hava yolları ile, buraya yeni kuvvetleri getirememelerinden dolayı, Almanlar aleyhine döndüğü takdirde oraya İsveç üzerinden bir ordu göndermeleri ve dolayısıyla İsveç muharebeye girişmek ihtimali daima mevcut kalmaktadır.

Fakat bugüne kadar Almanların garbi Norveçteki ihraç yerlerinde bulunan Alman müfrezelerine yalnız hava yolu ile ve Oslo müfrezesine de hem hava ve hem deniz yolu ile takviye kıt'aları, mühimmat ve malzeme gönderdikleri anlaşılıyor. Bu sebeple bu vaziyette ve takviye imkânlarının devamında Almanya ile İsveç arasında bir muharebe çıkması imkân ve lüzumu yoktur.

Almanlar yeni kuvvetler ve mühimmat getirebildiklerine, müttefikler de aynı şeyi daha bir kolaylıkla yapmak imkânlarına malik olduklarına göre şimdilik Norveçte iki taraf arasında karşılıklı bir muharebe yarışı daha bir müddet devam edecektir.

Bu yarışın, bu kadar tarif ettiğimiz gibi, bir tarafın kat'i bir zaferle bitmesi için Norveç kuvvet ulaştırmak mesaisinde bir tarafın diğerine nisbetle çok daha büyük farklar ve hemleler göstermesi iktiza eder ki bu imkân müttefikler tarafında fazlasıyla mevcuttur. Fakat müttefikler şimdiye kadar Norveç her nedense ancak az kuvvetler getirebildiler. Denizde, asker dolu vapurların Alman uçaklarına müsaid hedefler teşkil etme-

Vaziyeti gösterir kroki

mesi için müttefikler, belki ancak küçük nakliye kafileleri ve yalnız geceleyin nakliyat yapıyorlar. Bu sebeple onlar kuvvetçe henüz Almanları geçememişlerdir.

Müttefikler için deniz hakimiyetinden başka Norveçte müsaid bir vaziyet daha vardır ki o da Norveç ordusunun ve bizat Norveçlilerin onlarla dost ve müttefik olmalarıdır. Bu sebeple müttefikler kendi memleketlerinde imiş gibi hareket ediyor ve Norveç kıt'a ve askerlerinden büyük istifadeler görebiliyorlar. Fakat müttefiklerin maddî kuvveti pek az olan Norveç ordusuna güvenerek Norveç kuvvet getirmekte idare maslahat etmeleri çok hatalı olur. Çünkü bu suretle, zaten Norveç harekâtına takaddüm etmiş olan ve hâlâ da muhtelif yollarla takviye imkânlarına malik bulunan Almanlar kuvvetçe geçemiyerek maduniyette kalırlar. Bu hal, kendileri için büyük bir tehlike teşkil etmese dahi Norveçteki askerî harekâtın duraklayarak sarp arzı zide karşılıklı yarılmaz ve geçilmez müdafaa mevzileri vücutta gelmesine sebebi olabilir.

Harbin müzminleşmesi müttefikler için kârlı bir vaziyet teşkil etmez; çünkü, Almanlar, Norveçin cenub ve doğu sahillerine hattâ yalnız Bergene kadar malik kaldıkça buralardan Büyük Britanyayı ve liman ve sularını uçak ve denizaltı ile daha kolay tehdid edebilirler.

Müttefiklerin bilâkis Almanya'yı yarıktan tehdid etmesi ve Skajerak boğazını kapatabilmeleri bütün cenubi Norveç ve bu bölgenin bütün sahil ve fiyordlarına hâkim ve sahib olmaları lâzımdır.

Harekâtın teferruatına gelince bunları az çok göstermek için bir vaziyet krokisi yaptık. Bu krokiye her iki tarafın takriben nerelere vardığı, nerelerde buldukları ve kısmen ne yaptıkları görülmüştür.

Müttefikler, Almanların 9 Nisandan beri ıgallinde bulunan Trondheim şehir ve limanının şimalinde Namsos ve cenubunda Andalesese çıktuktan sonra Andaleses müfrezesi hemen Dombas demiryolu telâki noktasına zaptederek Lillehammer bir kol yollarını ve burada bir mevzi kuran Norveçlilere fiilen yardım etmiştir. Bunun üzerine Almanlar başlıca dört bölgede harekete geldiler.

Oslo'daki Alman kuvvetleri yeni takviyeler olarak Elverum ve Hamardan şimalde doğru iki kol halinde ilerlediler. Garbdaki kol Gudbrand vadisi ve demiryolu boyunca Dombas istikametinde ilerledi ve müttefiklerle Norveçliler Lillehammerde mağlûb ederek Tröten ilerisine kadar ilerledi. Lillehammerden geri giden müttefiklerle şimdi adı geçen Gudbrand vadisinde yeni bir mukavemet cephesi kurarak Almanların Dombasa varmalarına ve burasını zaptetmelerine mümanaat ediyorlar. Bu hususta muvaffak olmaları ve hattâ Almanları geriye bile atmaları Andalsnes ihraç mevkiine yeni kâfi kuvvetler getirmelerine bağlıdır.

Elverum'dan şimalde, Oster vadisi boyunca, ilerliyen diğer nisbeten daha zayıf Alman kolu da Aarhot mevkiini Norveçlilerden alarak Tönset üzerinden büyük bir süratle ilerlemiş ve 26 Nisanda Röres'e vâlmıştır. Trondheimde Alman müfrezesi zaten Stören mevkiine hâkim bulunduğundan Oster vadisinden ilerliyen Alman kolile bu müfreze bugün birleşmiş olacaktır. Bu takdirde bunların Dombas istikametinde yürüyerek Gudbrand vadisinden gelen diğer kol ile birlikte Andaleses'in 100 küsur kilometre cenub doğusundaki Dombas demiryolu telâki noktasını almağa çalışmaları pek tabiidir. Bu nokta o kadar mühimdir ki her iki taraf bunu almağa veya elinde bulundurmağa son derecede gayret edecek ve bu sebeple Norveçteki yeni muharebe ve hareketler hep Dinbas mevkiini almak ve vermeme için bunun yakınlarında cereyan edecek tirdir.

Alman harekâtına başlangıç olan ikinci yer Trondheim'dir. Müttefikler Namsos mevkiine çıkıp da cenub batıya doğru ilerlemeğe başlayınca Almanlar da Trondheim müfrezesini hava yolu ile takviye ettüler ve buradan kuvvetli bir müfrezeyi müttefiklerin Namsos müfrezesini karşılamak için şimal hatıya yitirdiler. Bu müfreze evvelâ Levanger'de Norveçlileri mağlûb etti ve sonra Stenkar'e yürüyerek burasını 22 ve 23 Nisan muharebesinde müttefiklerden aldı. Trondheim'in doğusunda İsveç'e giden demiryolu üzerindeki dört bölgede harekete geldiler.

(Devamı 11 inci sayfada)

Hâdiseler Karşısında

TEŞHİS

— Hiç sormayın doktor.
— Nene var?
— Başım, belim, bacaklarım, kollarım, her tarafım çürük gibi acıyor.
— Anlaşıldı otobüse binmişsiniz.

— Doktor bugün akşama doğru bana bir hal oldu.

— Ne oldunuz, şikâyetiniz nereden?
— Kulaklarım uğulduyor, sanki her taraftan yüzlerce, binlerce insan bağırmış gibi geliyor.

— Siz Mahmudpaşadan geçtiniz mi?
— Evet doktor bugün.
— O zamana kadar bir şikâyetiniz yoktu değil mi?

— Evet evet o zamana kadar bir şeyim yoktu.
— Anlaşıldı.

— Doktor hastamızı size getirdik.
— Hastanız nerede?

— İşte şu...
— Bir şeyi yok gibi görünüyor.
— Süstüğü zaman öyle fazla bir konuşmaya başlasa.

— Konuşmaya başlarsa ne oluyor?
— Bir dediği bir dediğini tutmuyor.

— Anlıyor gibiyim... Sizin evinizde radyo var mı?
— Var doktor.

— Bay, radyoda havadis dinlemeye meraklı mıdır?

— Meraklıdır doktor. Birkaç ta lisan bilir. Birçok istasyonlardan havadis dinler.

— İşte neticesi.
— Aman doktor, ne olursa senden olur.

— Ne var bayan söyle..
— Bak oğluma henüz yirmi yaşını bitirmedi.

— Nesi var bayan.
— Hastalandı, daha doğrusu aklını kaçırdı.

— Ne yapıyor, boğazınıza mı sarıldı?
— Hayır doktor, sağına soluna bakıyor. Sonra birdenbire konuşmaya başlıyor. Konuştuğu da hep aynı kelimelerin tekrarı.

— Nedir o kelime bayan?
— «Yanlış» kelimesi: Müttemadiyen «yanlış, yanlış, yanlış, yanlış» diyor. Başka bir dediği yok.

— Anladım. Sizin mahdum sokakta yürürken, mağazaların tabelalarını, duvarlardaki afişleri okumaya meraklıdır değil mi?

— Evet doktor.
— İşte hastalığın sebebi.

İsmet Hulusi

Bunları biliyor mu idiniz ?

Bay Hüber'in acıklı ölümü

Bay Hüber cenubi Afrikada bir hayvanat bahçesinde bulunan Hipopotamın adidir. Bir gece kapının açık kalmasından istifade ederek bahçeden çıkmış, hiç bir zarar iras etmeden ortadan kaybolmuştu. Bay Hüberi aramak üzere çıkanlar onun arkadaşları arasında bulunduğunu haber aldılar. Fakat daha evvel davranan bir avcı birçok Hipopotam arasından en zararsız olan ve diğerleri kaçtığı halde kaçmıyan Hüberi öldürmüştü.

Tokyoda telefon aboneleri

Tokyoda telefon aboneleri o kadar fazladır ki, yeniden abone olmak isteyen biri müracaat etse sırasını uzun zaman beklemek medburiyetinde kalır. Yalnız bir tek numara «444» her zaman için münhaldir. Çünkü Japonlarda «4» rakamının ölüm getirdiği kanaati vardır. Bu rakamların sıralanmasından bilhassa çok çekinirler.

Çinde asır kaç senedir ?

Çin takvimine göre bir asır, altmış seneden ibarettir. 3 asırın kendine mahsus bir ismi vardır.

Aslan artist

Meşhur sine ma artisti Léo dört sene evvel ölmüş olduğu halde şimdi gene sık sık birçok filmelerde görülmektedir.

Artist Léoyu tanımayan dünyada pek azdır. Netekim siz de tanırınız. Metro-Goldvin-Mayer filmlerinde başlamadan göğreyen aslan işte bu Léodur.

Leo ayrıca birçok av filmlerinde rol almıştır.

Kuşların tüyleri sayılır mı ?

İstatistik meraklısı bir Amerikalı, kuşlarda ne kadar tüy olduğunu hesaplamak merakına düşmüş, tabii epeyce uğraşmış, muhtelif cins kuşların tüylerini saymıştır. Bunların ekserisinin tüylerinin sayısı 2000 den aşağı imiş. Tüyülerin rekorunu da 11,000 tüyle yaban ördeği kazanmıştır.

Profesörlere evlenme yaşağı

Birinci Napolyon devrine kadar Fransada profesörlerin evlenmelerine müsade edilmezdi. 16 ncı asırda iki edebiyat profesörünün evlenme'leri onların tel'in edilmelerine sebebiyet vermiştir.

GÖNÜLİSLERİ

İhtiyatlı olunuz

Bir erkek okuyucudan uzun bir mektub aldım. Hülâsa olarak diyor ki:
— «Evlenecektik, olmadı. Vaki bir müddet sonra her ikimiz de birer yuva kurduk, fakat o, başka erkekle, ben başka kadınlı..»

«Talihimiz yekdiğerinin aynı olacak ki, ikimiz de mes'ud olmadık, ben de ayrıldım, o da ve uzun seneler sonra tekrar karşılaştık. Aramızda şimdi herhangi bir muhavere geçmedi, yalnız ben hissediyorum ki, istersem evlenebiliriz, mazinin hayalini hakikat yapabiliriz.»

Okuyucumun kuracağı yeni yuvada mes'ud olması, eşi de mes'ud olması çok mümkündür, yalnız kendisini biraz ihtiyatlı olmaya davet edeceğim. Düşünmesi, gördüğü manzarayı incelemesi lâzım.

İnsan vücudunda, senelerin yıpratması tesiri altında değişmeyen tek uzuv gözdür. Fakat göz iki taraflı bir adestir, gördüğünü dîmağa, dîmağdan

da kalbe nakleder. Dîmağ ile kalb ise ihtiyarlar, akılların, maalesef bir hayli de yorulur. Dün gözünüzün güzel bulunduğunu yarın muhakemeniz kusurlu görür, kalbintiz soğuk karışlar, gençlik çağı artık geçmiştir. Hiç vakitle beğendiğiniz bir tip karşısında senelerce sonra:

— Bu muuydu? Dediğinizi hatırlamaz mısınız?

— Sonra bir de manevi noktayı hatırlatmak isterim. Kocasını ölmüş dul bir kadınlı evlenen erkeğin hali, kocasından ayrılmış bir kadınlı evlenen erkeğin halinden çok farklıdır, birincinin düşünmemesi mümkündür, unutmaması da mümkündür, ikinci ise canlı bir heykel ile karşılaşmak tehlikesine maruzdur.

Bütün bunlardan başka senelerin hisler ve telâkiler üzerinde zaruri olarak yaptığı değişiklikleri de hatırlatayım. Hülâsa size bedbinlik vermek istemem. Yalnız ihtiyatlı olunuz derim.

TEYZE

Hatıralar Arasında

Yazan: Halid Ziya Uşaklıgil

Âyan, meb'usan, muvafık, muhalif herkes benimle meşguldü

En meşhur adam - Çekiçle örs arasında - Ne karar vermeli idi? - Ahmed Rıza Beyin evinde bir içtima - Talâtın sitemi - Saray sigaraları - Barışıyoruz - Verilen söz

Memleketin en meşhur adamı ben oluyordum; âyan ile sadrazam, matbuat ile meb'usan, muvafık muhalif herkes benimle, daha doğrusu, şahsımla değil, isimimin etrafında deveran eden bir esas meselesile, iki vazifenin içtima edip edemeyeceği suali'ne meşgul idi; ve bittabi bunun hakkında bütün kalemler, bütün diller durmadan işlerken, sayfalarla yazılar yazılır, saatlerce nutuklar irad edilirken bu kasırganın merkez noktasını ben teşkil ediyordum. Asıl dikkate şayan cihet sadrazamın noktai nazarında ısrarile âyan azasını arkasında sürükleyen zevatin savleti idi, ve ben bu iki kuvvetin arasında, örsle çekiç arasında kalmış vaziyette idim; öyle ki çekiç örs her inişte darbesinin aksi sinirlerimde, daha fenası, günden güne artan karaciğerin sancıyan hastalığına hükmünü icra ediyordu; herkes görüyordu elbette, fakat herkesten ziyade ben görüyordum ki manen ve cismen hasta idim.

Hünkâr ses çıkarmıyor, başıma böyle bir iş açtıma mahcup duruyordum; dostlar bir kelime söylemeğe cesaret edemiyordu, yalnız sadrazam saraya her gelişinde bana hukuki, nazari ders verirdi sine kendi ichtihadını anlatıyor ve beni mukavemet davet ediyordu.

Mukavemet? Bu ne kadar sürebilirdi? Üç hafta, beş hafta... Nihayet bir karar almalydı, fakat nasıl? İki vazifeden birini terk ederek... Hangisinin? İkisinde de hünkârı gücendirmek, hususile sadrazam, ni mağlûb mevkiine koyarak kırmak tehlikesi vardı. Buna karar vermek pek zordu, fakat daha zor olan bu garib vaziyeti devam ettirmekti.

Nihayet, vukuat alınacak kararı bana telkin etti.

Bir gün Ahmed Rızadan telefon oldu, beni o akşam için yemekten sonra evine davet ediyordu. Bu davetle mesele arasında bir irtibat olacağına hükmederek hemen icabet ettim. Ahmed Rıza yalnız değildi: Talât, Hacı Âdil, Hayri; belki iki üç fırka azası daha... On'ar yemek yemişler, kahve ve sigaralarını içmekte idiler. Ben yemeğe davet edilmemişim, bundan istidlâl etmek lâzım geliyordu ki benden evvel kendi aralarında görüşmek istemişlerdi.

Talât derhal başladı. Zaten diğerleri bu mücadele esnasında hep sustu'ar. Söyleşen yalnız Talâtla ben kaldık. Hemen dedi ki: — Azizim, senin âyan oldu. Gün haberini alır almaz beynimden vu-

rulmuşa döndüm. Bu, nasıl oldu? Nasıl oldu da bizlerden kızlandı?..

Anlaşıyordu ki sorguya çekiliyordum: — Sizden rica etmişim, sadrazamdan ve Tevfik Beyden izahat almanızı söylemişim. Onlar cereyanı hali benden iyi bilirler.

— Evet, dedi; fakat bir kere de sizi dinliyelim.

Anlattım. Hep, maznunun ifadesini dikkatle dinliyen hâkimler ciddiyetle sükût ederek dinliyorlardı. Ben bitirince Talât ayağa kalktı ve tabakama elini uzatarak: — Hele şu saray sigaralarından içelim! dedi. Gene aleya başlıyordu, anlaşıldı ki hiddeti geçiyordu. İlâve etti: — Evet, sadrazamla Tevfik Bey de böyle söylemişler. Şimdi?..

Düşündü ve gülerken: — Şimdi ne yapacağız?..

Ben biraz sınırlarıma mağlûb olarak ayağa kalktım: — Siz, dedim; haber almaz beyninizden vurulmuşa dönmüşsünüz. O günden sonra da ben, her saat biraz daha şiddetini artıran bir buhran içinde kıvraniyorum. Öyle bir berzah içinde ki arasından nasıl sıyrılmak lâzım geleceğine karar vermek imkânı yok. Bu kararı ben alamıyorum. Onu siz bana telkin ediniz. Ben bu iki vazifeden birini, hattâ ikisini hemen terketmeğe hazırım.

Bunu ciddiyetinden şüphe edilemeyecek bir şiddetle lisanla söyledikten sonra galiba kendi itikadî vicdanını tefsir ederek yavaş sesle ilâve ettim: — Errizk-u-alellah!..

Talât gene güldü: — Oo!.. dedi; Halid Ziya Bey mutekid olmuş!..

— Daima!.. diye cevap verdim ve anladım ki Talâtla barışmışız. Gezindi, saray sigaralarından bir tane daha aldı, etrafına, daha ziyade Ahmed Rızaya baktı; sonra pek ciddi, bana söyledi: — Ne birinden, ne ötekinden. Hele ikisinden? Ne münasebet? Düşmanlara bir muzafferiyet vermek hiç işimize gelmez. Bakalım, elbette bir tesviye sureti bulacağız.

Bana aid mesele burada kesilmiş oldu. Ondandır şuradan buradan bahse geçildi. Herkesin neş'esi yerine gelmişti. Ben yalnız karaciğerimin hain tehdidlerini duyuyordum. Said Paşadan bahs olundu. Talât onun mukavemetine, keskin zekâsına, yıpranmamış azmine hayran idi. Hattâ bir aralık: — Böyle bir sadrazamla çalışmak ne büyük bir zevktir!..

dedi. Anladım ki heyeti vükelâya girmek için hevesi vardır.

Nihayet onları yalnız bırakmak mü-nasib olacağına hükmettim. Müsaade istedim. Ahmed Rıza ile Talât beni teğyi ettiler. Talât kapıya kadar geldi: — Halid Ziya Bey, dedi; bizden bir haber almadıkça yerinizden kıpırdanmayacaksınız, bunu bana va'dediniz!.. dedi.

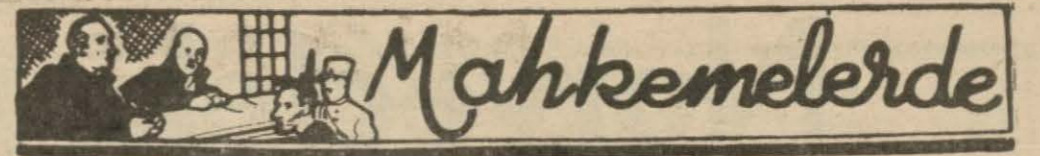
Ben biraz coştum, dedim ki: — Talât Bey, sizi pek çok severim, sizin temsil ettiğiniz akideye de pek ziyade merbutum. Lâkin ben sarayda etrafın hususmetleriyle muhatım. Aynıle Hürriyetiebediye tepesine dikilen, her türlü rüzgârlara maruz bakımsız, desteksiz bir ağaç gibi... O, hemen cevap verdi: — Fakat biz saraya dikilen ağacın kendiliğinden meyva verdiğine şahidiz; dedi. Ve ilâve ederek tekrar sordu: — Va'dediyor musunuz?

— Evet! dedim ve ayrıldım. İki üç gün sonra Ahmed Rıza bana geldi ve hülâsaten şunu söyledi: — Karar verdik, sadrazamın ve Said Halimin muvafakatları da alındı, [Said Halim fırka reisi bulunuyordu] zamanı gelince hünkârdan da müsaade alacağız. Siz ma-beyn başkıtabetinden istifa edeceksiniz; fakat hünkâr, yerinize bir başkasını in-tihab edinceye kadar sizin gene bu memuriyeti idare etmenizi âyandan istiyecek. Bu müddet zarfında âyan içtimalarına devam etmiyeceksiniz.

Dinledim, bu bir campromis [idareî maslahat için kabul edilen sureti tesviye] idi. Dilimin ucuna kadar ge'di, fakat evvelce de kendimi zaptetmişim, gene kendi davama as'iyor görünmemek için Ahmed Rızaya karşı sustum. Said Paşa hep davasını isbat için vaktile kendisinin âvandan olmakla beraber Abdülhamidin başkâtibliğini uhtesinde cemettiğinden bahsediyordu. Buna: — Eski hikâye!.. diyorlardı. Bunun pek yenisi de vardı, o hiç kimsenin aklına gelmiyordu.

Abdülhamidin son yıllarından başlayarak Sultan Reşadın ilk aylarına kadar Nuri Bey hem âyandan idi, hem hazineî hassa nazırıydı. Şu halde? Buna da: — Bâtil makûs-ün aleyh olmaz; derlerdi elbette.

O gün eve avdetimde meseleyi refika-

Mahkemelerde Kirayı artıran dükkân sahibinin muhakemesi neticelendi

İddia makamı suçu sabit bularak suçlunun millî koruma kanunu hükümlerine göre cezalandırılmasını istedi

Kira ihtikârı yapmak suretile Millî koruma kanununa muhalif hareketten suçlu Dragomir Komandarefin duruşmasına aslıye 4 üncü ceza mahkemesinde dün devam edilmiştir.

Dünkü celsede suçlunun Tahtakaledeki dükkânında kiracı ve hâdisede muhbir olan David Mizrahi 939 yılı bedeli icarına aid 8 aded bono ile 933 senesinde yapılmış bir buçuk yıllık bir kunturat ibraz etmiş ve:

— Bunlar tetkik edilirse, Dragomir Komandarefe hiç bir borcum kalmadığı anlaşılar, demmiştir.

Suçlu, geçen celsede yeni kunturatla yazılı kira bedeline nisbetle adedi fazla olan bonoların, Davidin geçen yıldan kalan borcuna karşılık olduğunu söylemiştir. Mahkeme, muhbir tarafından ibraz olunan bonolar ve kunturati tetkik etmiş, filhakika böyle bir borca rastlanmamıştır.

Suçlu da, çünkü celsede Davidin ödemesi lâzım gelen, fakat kendisinin verdiği 17 liralık bir tenviriyeye ve tanzifiye vergisi makbuzunu, müdafaasına delil olmak üzere mahkemeye ibraz etmiştir. Ancak, bu makbuz tetkik edildiği zaman, tarihinin duruşma günü olan çünkü tarih olduğu görülmüştür.

Müteakiben müddeiumumî Necati Kü-tükçüoğlu mütaaleasını serdederek, ez-cümle, demmiştir ki:

Poliste:

Bir çocuk barutla oynarken yaralandı

Burgaz adasında oturan 16 yaşlarında Celâl adında bir çocuk dün nereden tedarik ettiği anlaşılamiyan barutu delikil bir demire doldurup oynarken, barut birdenbire ateş almış ve bu infilâk neticesinde Celâl ellerinden yaralanmıştır.

Yaralı çocuk tedavi edilmek üzere hastaneye kaldırılmıştır.

Dün iki semtte yangın çıktı

Dün Usküdarda Sellimiyede Eczane sokagında Hasana aid üç katlı ahşab evden ve Beyoğlunda Feridiye caddesinde 20 sayılı Todoriye aid evin alt katından yangın çıkmış, her ikisi de mahalli itfaiyeleri tarafından süratle bastırılmıştır.

ma bütün tafsilât ve ihtimalâtı ile hikâye ettim. Onun isabeti muhakemesine son derece emin idim. Ve böyle hayaf bir meselede hayat ortağımın reyini almak gayet tabii idi.

İkimiz bir noktada ittifak ettik. Hemen yazı odama çekildim ve kararın neticesini ihtiva eden müsveddeyi yazdım.

Halid Ziya Uşaklıgil

— Maznun Bulgar tebaasından Dragomir Komandaref milli koruma kanununa muhalif olarak, tahti tasarrufunda bulunan dükkânı 938 senesi için muhbir Davide beher ay için bedeli 20 liradan kiraya verdiği halde; aynı şahsa 25/4/940 günü yaptığı kunturatla mezkûr mahalli kiraya verirken, kira bedeline 7 lira zam yapmıştır. Ve kendisini cezal mes'uliyet, ten kurtarmak için bir yıllık bedel kıymetinden fazla bono tanzim etmiş ve alnan tertibat sayesinde meşhuden yakalanmıştır.

İddia makamı, neticeten suçu sabit ve müdafaayı gayri varid bularak Dragomir'in 3780 numaralı milli koruma kanununun 30 uncu maddesi delâletile, 53 inç maddesine göre tecziyesini istemiştir.

Duruşma, müdafaası için, başka güne bırakılmıştır.

Hatay şilebi kaptanı hakkında tahkikat yapılıyor

Müsaadesiz olarak kara sularımız haricine sefer yapmak suretile millî koruma kanununa muhalif hareket eden Hatay şilebi kaptanı Osman hakkında adli tahkikata devam olunmaktadır.

Diğer taraftan müddeiumumîlik adli tahkik ve takibat devam etmekle beraber, şilebin sefere çıkmasına müsaade etmiştir.

Kültür İşleri:

Tahsil çağındaki çocukların sayımı tasnif ediliyor

Evvelki gün İstanbul Vilâyeti dahilinde ilk tahsil çağındaki çocukların tesbiti için yapılan sayımın tasnifine dün başlanmıştı.

Maarif memurluklarında her ilk mektebden seçilen öğretmenler sayım işlerini tetkik etmektedirler. Öğretmenler münavebe ile çalışarak sayım işini bir kaç gün içinde bitireceklerdir. Sayım neticesi İstatistik Umum Müdürlüğüne bildirilecektir.

İlk okul okuma kitabları için müsabaka açıldı

Birkaç yıldanberi ilk okullarda okutulan ve muayyen müddeti biten okuma kitablarının yeniden yazılması için bir müsabaka açılmıştır. Maarif Vekâleti ilk okul programındaki mevzularla ve hayat bilgisi dersile alakalı her sınıf için ayrı olmak üzere açılan 5 cildlik bir okuma serisi müsabakası Mayıs 6 sında başlayacak ve Martin sonunda tamamlanacaktır. Müsabakaya girecekler 6 Mayıs akşamına kadar Maarif Vekâletine müracaat edeceklerdir. Müsabakada birinciliği kazanacak kitaba 2500 lira ikramiye verilecek, 3 yıl müddetle ilk okullarda okutulacaktır.

«Son Posta»nın edebî tefrikası: 40

AŞKA İNANMAYAN ADAM

TERCÜME EDEN: HALİT FAHRİ ÖZANSOY

Yazan: Jorj Delaki

ile pathyacak olan bu meşhur tecrübeden, ilim mahfillerinde bu aralık bahsedilmeğe başlandı.

Vakiâ nazari bir sır saklanabilir, hattâ bir hangarda gizlice stratosfer balonları tehziz etmek te mümkündür; fakat paytahtın en fazla 50 kilometre ötesinde kâin, içerisinde kimseyi sokmadıkları ve dışarıdan sıvaları üstünde 3 metre irtifandaki harflerle şu temin edici içtimai sebebe «umumi metalürji ve makine inşası teşebbüsü» cümlesini okunan yüksek duvarlarla çevirdikleri cesim bir inşaat yerinde yapılmakta olan işleri gizlemek kabil değildir.

İmalâthanenin işgal ettiği sahanın genişliğine göre hüküm vermek lâzımsa, burada iki üç bin ameleyle iş bulunduğu tasavvur olunurdu, halbuki içerisinde en fazla yüz kişi çalışmakta idi; fakat birinci derecedeki ameleler, üzerlerine kepenkler indirilip kat'i bir sır muhafazasına tâbi tutulmuşlardı ve esasen mese-

lenin ne olduğunun kendileri de farkında değillerdi.

Maamafih bir gün geldi ki işin ne olduğunu söylemek iktiza etti. zira her şeye rağmen mesele bildirmeğe değerdi. Önce bu, Enstitü azalarının gevezeliği sonunda nezaretlerde fısıldaşıldı. Matbuata yapılan bütün tebligata rağmen, gazeteler, gizli kapalı kelimelerle, ilk başta çalgınlık sayılacak, fakat tahakkuku takdirinde, meçhulât âlemine girmek için şimdiki kadar hiçbir insan teşebbüsünün vermediği bir merakla dünya efkârı umumiyesini heyecanlandırarak olan bir projeden bahse başladılar.

Daha son zamanda Belçikalı fizik alimi Pikar'ın ilk defa olarak stratosfer'e çıkışı, Lindberg'in muzafferiyeti yahud tayyareci Blerio'nun Manş'ı geçişi ile uyanan heyecan ve takdir; müstemleke topraklarını araştıranların, keşşafın, ilk denizaltı gemicilerinin, ilk baloncuların halk kütlelerine saldıgı coşkunluk;

ve tarihte daha geriye giderek, Ülis'ten Kopernik'e, Kolomb'dan Teze'ye. Altın Post'un [*] muzafferine kadar denizlerin, toprakların, yıldızların bütün büyük kâşiflerinin macerası bunun yanında his mesabesinde kalmışlardır. İçlerinden birinin, kendisini, hayatı pahasına büyük bir cesaretle fişekli bir arabanın içine hapsederek küreiarzın havası dışına çıkacağı ve bir daha yeryüzüne dönmek ümidi olmadan, saatte 30 kilometre süratle yıldızlar arasındaki mesafeler ortasına atılacağını öğrenen insanlar adeta heyecandan çılgına dönmüşlerdi.

Pek sıkı tutulduğu bilinen sedler arasında birer birer dağılan haber kırntıları, herkesi yavaş yavaş harikulâde bir meraka düşürmeğe başlamıştı.

Hakikat parça parça meydana çıkıyor,

[*] Altın post (Toison d'or): Yunan hurafesine göre, bir ejderha tarafından zapt edilmiş olan bir post ki, Jazon ve Argonotlar tarafından elde ediliyor.

heyeti umumiyesi bütün memleketlerde, ki insanların gözleri önünde beliren bir pazıl'ın [**] parçaları gibi terekkiib ediyordu.

Bilhassa aya kim yolculuk edecekti? bunu düşünmek herkeste dehşetli bir heyecan uyandırıyor.

Yuvarlak makinenin sathı üstünde, hem bu derece hayati istihkar eden, hem de bu derece söğukkanlılıkla ve akla durgunluk verici cesaretle sahib olan bir adam bulunabileceği imkân dahilinde görünmüyordu.

Maamafih onu bulmuşlardı. Bu, asil ve munis tavırlı henüz genç bir adamı ve bütün bu neşriyat gürlütüsü kendisini şaşırttığından tecrübe günü gelmeden şahsından bahsedilmesini istememişti.

Sonra şu haber herkesi coşturdu: meğer bu anda ifşa edilen inşaat mühendisi Mösyö Bernar, yalardanberi, o adamın kafasına bilmesi lâzım gelen malûmatı tıkıştırıp duruyormuş; yolculuğu esnasında, yıldızlar arasındaki durgunluktan istifade etmesi için yapacağı manevralara onu alıştırmış; ayın cazibe muntakasına varınca makineyi nasıl tersine çevirecek ve tekrar kalkıp hareket edebilecek şekilde o seyyarenin toprağına nasıl inecek, hep bunları ona öğretmiş! Dahası var.

(Arkası var)

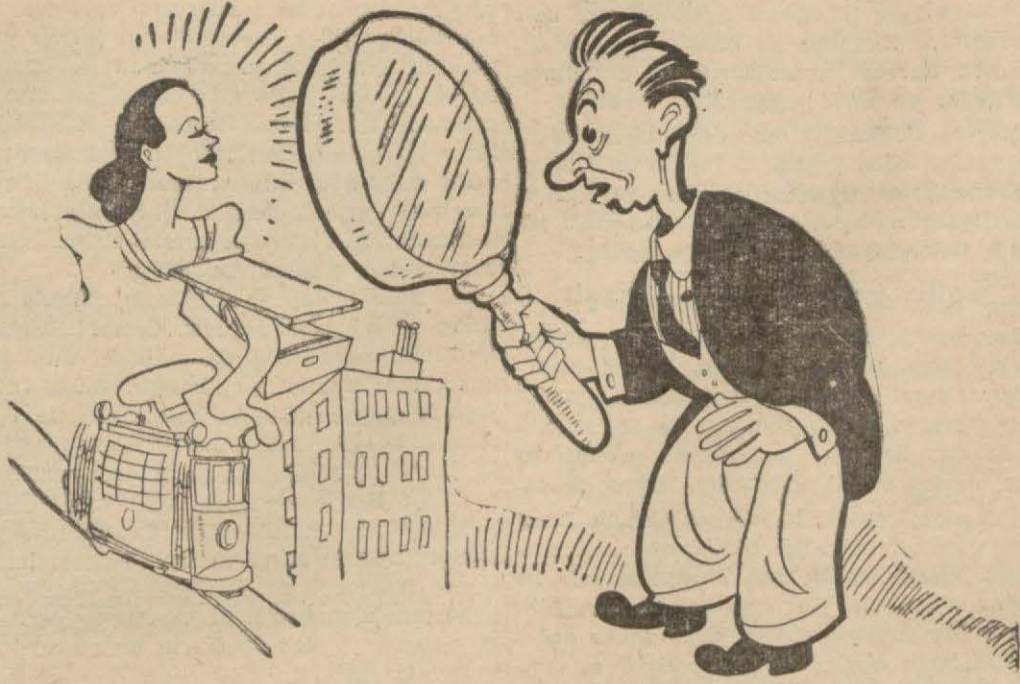
[**] İngilizce puzzle: kesilmiş resim parçalarından şekil yapma oyunu.

Fakat denildiği gibi, ne ateşsiz duman, ne de dumansız ateş olur; işte birkaç ay sonra bütün dünyada müthiş bir gürlütü

MİZAH

Tanıdıklarımızdan biri:
Ince eleyip sık dokuyan

Yazan: İsmet Hulûsi

— Hastaları buraya mı geliyorlar?

— Hayır.

— Ya gelirlerse, bunların arasında

deli denecek derecede sinirlisi varsa, ya

merdivende bana tesadüf eder de boynu-

ma sarılırsa... Alt katta kim oturuyor?

— Bir koyun tüccarı.

— Koyunları apartmana getirmiyor

ya..

— Apartmana koyun getirilir mi de?

— İnsanın aklına bin türlü şeyler gel-

ir. Bitişik apartımda kimler var.

— Bir avukat.

— Sakın bu avukat o olmasın.

— O kim?

— Bir tarihte benim bir davam vardı.

Mukabil tarafın avukatı idi. Davayı ben

kaybetmişim. Oysa imkân yok, onun o-

turduğuna bitişik apartımda oturmam.

İnce eleyip sık dokuyan nasıl evlenir.

Hele bir de onu gözönüne getirelim.

— Evleneceğim.

Der.. düşünür:

— Kimi almalı?

... Zengin mi olmalı, zenginliğe bak-

mamalı mı? Güzel mi olmalı, güzelliğe

bakmamalı, okumuş mu olmalı, okuma-

mış olsa da zarar yok mu, iyi huylu ol-

malı, insan bir kadının iyi huylu oldu-

ğunu nasıl anlar, ya fena huylu olur da

iyi huylu görünürse, ya sonradan huyu

bozulursa... Az kalsın unutturdum. Sa-

rınca olmalı, esmer mi o da mesele. Ya

hakikatte sarışın değil de boyalı saçlı ise

nasıl anlmalı?...
Eşi dostu tavsiye ederler:

— Filâncanın kızını alsan.

... Falan bayan sana denktir. Onu al.

... Falancayı gördün mü, pırlanta gi-

bi kız.. hiç kaçırma.

İnce eleyip sık dokuyan, gene ince ele-

meye, sık dokumaya başlamıştır.

— Filâncanın kızını alsan, diyorlar,

amma filâncanın kızının tahsili biraz az-

mış.

... Falan bayan sana denktir, diyorlar

amma, burnunun sağ yanında bir ben

var.

... Falanca için pırlanta gibi kız, hiç

kaçırma dediler amma, pırlanta gibi ol-

duğu ne malûm, ya değilse.

İnce eleyip sık dokuyan yolda tesadüf

ettiği evlenecek çağdaki genç kızlara al-

cı gözle bakar:

— Bu güzel amma, sadece güzel, başka

bir şey bilmiyorum ki.

... Bu da güzel amma, kirpikleri siyah,

saçları kumral... Halbuki kirpikleri de

kumral olmalıydı.

... Hele bu görünüşte hepsinden iyi

amma saç tuvaleti bir acayib, saçlarını

ensesinde toplamış, ya ensesinde geçmi-

yecek bir çiban filân var da onu kapı-

yorsa.

Günler geçer, nihayet eş dost, akraba

taallûkat fazla tesir yaparlar, kendinin

de biraz akli yatar, gördüğü, görüştüğü

yüzlerce genç kız arasından birinde ka-

rar kılar:

— İşte onunla evleneceğim.

Nişan hazırlıkları başlar. İnce eleyip

sık dokuyan nişanlısı hakkında ince ele-

yip sık dokumaya başlamıştır.

Karşı karşıya geldikleri zaman dik-

katli dikkatli bakar, tekkik eder:

— Saçları bu tuvaletle güzel görün-

yor, fakat saç tuvaleti modası değişirse

ne olacak. Ya saçları o modaya uymaz da

çok çirkin görünürse?...
... Yana bakarken gözlerini biraz şaş-

gibi gördüm. Hakikaten şaş mı, yoksa

bana mı öyle geldi?...
... Konuşurken ağzı biraz çarpılıyor

gibi oluyor...

... Tuhaf şey demin sağa çarpılıyor

gibiymiş, şimdi sola çarpılıyor gibi.

... Vücudünü ben mütenasib gibi gör-

müştüm amma değil galiba...

... Vücudünün belinden yukarısı biraz

fazla uzun olmasın.

... Yok belinden aşağısı fazla uzun.

Kendi kendine kaldığı zaman müstak-

bel nişanlısının fotoğrafını karşısına alır:

— Fena değil.

Bir artist fotoğrafı ile yanyana koyar:

— Greta Garbonun bakışları daha ma-

nah.

Bir başka artist resmi bulur:

— Doroti Lamurda daha başka bir gü-

zellik var..

Elini şakağına koyup düşünür:

— Acaba karar vermekle hata mı et-

tim.

... Daha iyisini bulamaz mıydım ki!..

Ayrılmadığını tahmin ediyordum. Fa-

kat ayrılmış olması yeni baştan başka bi-

rine karar vermiş olması da muhtemel-

dir. Fakat ince eleyip sık dokumaktan

vazgeçemez:

— Benimle nişanlanmadan evvel bir

başkası ile nişanlanmış olmasın, şu husu-

su bir iyi tetkik etmeliyim!..

... Benimle evlendikten sonra ya ben-

den bıkar, başkaları ile alâkadar olursa!..

... Benden hoşlanmış, beni sevmiş gö-

rünüyor. Ya zâhiren böyle de hakikatte

benden hoşlanmış, beni sevmiş değilse.

İnce eleyip sık dokurken, hesap bah-

sine de temas eder:

— Onu aldıktan sonra masraf çoğala-

cak.

... Ben şimdi güç geçiniyorum, ya o

zaman nasıl geçiririz.

... Bu iş böyle olmayacak, sorup öğren-

meli.

Tanıdığı evlilerden birini bulur:

— Karının gıda masrafı olarak ayda

ne kadar para ediyor.

Muhatabı şaşırır:

— Ne bileyim ben.

— Hesablamadın mı?

— Hayır.

— Hata. Peki giyim masrafı?

— Tabii var.

— Senede ne kadar?

— Bilmem oldukça tutar.

— Oldukça ne demek, elli lira, yüz

lira.

— Çık.

— İki yüz, üç yüz, dört yüz.

— O sularda..

— Fena. Dur bir şey sorayım, şapka

modası sık sık değişmiş.

— Orası öyle.

— Gazetelerde karikatürler yapıyor-

lar.

— Bundan bana ne, ben karikatür

yapmam ki.

— Sen karikatür yapıyorsun demedim.

Gazetelerde çıkan karikatürlerden biri

aklımda kalmıştı: Adam koşuyor, bir ar-

kadaşı görüyor, neye böyle koşuyorsun,

diyor. O da cevap veriyor: Karıma son

moda bir şapka aldım da, modası geçme-

den kendine götürüyem, diye koşuyorum.

— Böyle karikatür ben de gördüm.

— Hakikaten şapka modaları bu ka-

dar çabuk mu geçer.

— Hemen hemen.

— Öyleyse karına şapka almak için

Kitablar arasında

“Halide Edib,, “Zola,,
ve “İstanbul Abideleri,,

Yazan: İbrahim Hoyi

Son haftalarda kitab dünyamızda gene çokun bir faaliyete şahid oluyoruz. Gün geçmiyor ki Ankara caddesini ören fikir dükkanlarının vitrinlerinde yeni ve çetrefil kitaplar görünmesin. Bunların arasında, hiç şüphe yok ki tercüme edebiyatı en ön safı işgal ediyor. Hele, Remzi Kitabevinin büyük bir gayretle kırkinci sayısına ulaştığı dünya muharrirlerinden tercüme serisinde Norveçli romancı Knut Hamsun'un Keçi ayaklı ilâh adile dilimize tercüme edilen Pan romanı tercüme kitabhanemiz için en büyük bir kazancı teşkil ediyor. Gene aynı seriden çıkan Rus Çehofun kıymetli dostum Hasan Âli Edizin üstad kaleminden okuduğumuz Altı numaralı koğuşunu bilhas sa zikretmeliyim. Bu iki eserden ayrıca bahsedeceğim.

Bütün dünya ile beraber bir buharan devresi geçirdiğimiz bu sıralarda fikriyat sahamızın hiç de çorak bir manzara arz etmemesi ilerisi için bize en büyük bir ümit kaynağı oluyor. Aynı zamanda hadiseleri azami bir soğukkanlılıkla seyir ve takip eden Türk okuyucusunun «Kitap, okuma» ya hiç de bigâne kalmadığını bütün azametile gösteriyor.

Son günlerde çıkan kitablar arasında, bugün bilhassa üç tanesinin üzerinde duracağım. Çeşni itibarile birbirlerinden tamamen ayrı olan bu eserlerin ilk ikisi imzalı, üçüncüsü anonimdir. İlki, Bahar Dürderin kıymetli edib ve romancı, üniversite İngiliz edebiyatı profesörü Halide Edibi, bize tanıtan bir eseri, ikincisi, Hüsamettin Bozok'un, ölüm dönümünün yüzüncü yılı münasebetile yazdığı Zola'nın tahlili bir etüdü, üçüncüsü de, Yedigün müessesesi neşriyatında çıkan harikulâde güzel ve san'atlı (İstanbul abideleri) isimli «Abide, dir.

Halide Edib (1): Değerli bir öğretmen olan Baha Dürderin titiz bir itina ile, kıymetli romancının bütün eserlerini, hakkında yazılan bütün tenkid, makale ve mütealeaları gözden geçirerek hazırladığı bu 112 sayfalık kısa fakat özlü eserde Halide Edibi, müteaddid cepheden tetkik edebilmek imkânlarını buluyoruz. Şuurlu ve ciddi bir emeğin mahsulü olan eserin ön sözünden de anladığımız gibi, Baha Dürder, mevzuunu işlerken şu dört ana hattı gözönünde tutmuştur:

1 — Hayatı.

Bu bölümde, Halide Edibin hayatını okurken, kendisinin 14-15 yaşlarında yazı yazmaya başladığını, ve zamanında harikulâde denebilecek bir şekilde alâka uyandıran (Harab mâbedler) deki «El» i o vakit yazdığını anlıyor, ve kıymetli romancı ve edibin edebiyat ile at başı koştuğu politika hayatını safha safha takip ediyoruz.

2 — San'atine dair bazı sözler:

Bu bölümde, muharrir hakkında tanınmış kalem erbabı tarafından söylenen sözleri okuyor, bu suretle Halide Edibin san'at hüviyetinin edebiyat âlemindeki akislerini öğreniyoruz.

3 — Kitabların mevzuları:

Bu kısımda Baha Dürder, bir edebiyat etüdüne yaraşan, bir ciddiyetle bize Halide Edibin 18 eserinin mevzularını kısaca, fakat bütün özünü muhafaza ederek anlatıyor. Dördüncü kısımda da bu eserlerin metinlerinden, selim zevkini gösteren ve san'at mehengini ölçen bir titizlikle gayet güzel parçalar veriyor.

Baha Dürder yalnız edebiyat meraklılarına değil, hele bilhassa orta mekteb ve lise talebesini ziyadesile alâkadar edecek olan bu eserle hiç şüphe yok ki büyük bir hizmete bulunmuş oluyor.

(1) Halide Edib (Hayatı, san'ati hakkında) Hazırlayan: Baha Dürder. Çığır Kitabevi.

(2) Zola (Doğumunun yüzüncü yılı) Yazan: Hüsamettin Bozok. Sebât basımevi.

(3) İstanbul Abideleri. Yedigün neşriyatı.

nasıl para yetiştiriyorsun!

İnce eleyip sık dokuyan, daha böyle birçok ciheti ince eleyip sık dokuduktan sonra nihayet, nişanlanır, nişanlısı ile birlikte nikâh memurunun karşısına otururlar. Nikâhları kıyılır.

Aslan gibi adamların evlendikten son-

Halide Edib

ederek çalışmasına hayran olduğum genç muharrir Hüsamettin Bozok da Zolanın yüzüncü yıldönümü münasebetile, bu meşhur Fransız muharririni bize daha etraflıca tanıtan 48 sayfalık bir kitap neşretti. (Zola'yı hazırlarken müteaddid kaynaklara başvurmakla üşenmeyen Hüsamettin Bozok, realist muharririn hayatını, ilk eserlerini, onun empresyonizm natüralizme karşı aldığı cepheyi anlatıyor, altın devrini hülâsa ediyor.

Hüsamettin Bozok, Zolayı coşturan ve ona meşhur (İtham ediyorum) isimli açık mektubunu yazdıran Dreyfus meselesini de etraflıca tahlil ediyor. Zolanın san'atine dair olan kısımda, bu realist muharririn edebî hayatında geçirdiği bütün devreleri, Fransız edebiyatındaki haklı yerinin sebeplerini bütün azametile görüyoruz. Eserin bence en enteresan kısmı: (Dilimizde Zola) başlıklı bölümdür. İşte Hüsamettin Bozok'un sistemli ve yorulmaz çalışmasının en mükemmel örneklerinden birini teşkil eden bu bölümde, Zolanın Türkiye'de ilk nasıl tanındığını, ve ilk tercümenin de Beşir Fuat tarafından yapıldığını öğreniyoruz. (Sahife 39).

Dilimizde ilk defa olarak çıkan, ve bir devir açmış realist Fransız muharririni bütün hususiyetleri ile anlatan (Zola) gibi az hacimli fakat çok kıymetli bir eseri bize kazandırdığı için Hüsamettin Bozok'u hararetle tebrik ederim.

İstanbul Abideleri (3): Yedigün müessesesinin neşrettiği (İstanbul Abideleri)ni ziyaret ettiniz mi? Türk matbaacılığına yorulmaz gayreti, ince zevki ile mütemadiyen hizmette bulunan, aynı enerji ile de İrfan kütüphanemize Elli Türk büyüğü, Kâşifler ve mucidler gibi eserler kazandıran Sedat Simavi bu sefer de, (İstanbul Abideleri) ile bütün dünyanın gözbebeği eskilerin (Mecmuai Ezdâd) dedikleri İstanbulun gerek san'at, gerek tarih bakımından en değerli ve belli başlı abidelerini bir araya toplayan

bedii bir âbide vücude getirmiş bulunuyor. Filhakika baştanbaşa bir tarih hazinesi olan İstanbulun bütün eşsiz ve her birisi Türkün asil ruhunun makedisi, ifadesi olan abidelerini bilmemenin, tanıyamamanın imkânsızlığı içindeyiz. İşte (İstanbul Abideleri) bu imkânsızlığı ortadan kaldıran, bir kültür kılavuzumuzdur. Abideler hakkında verilen malûmat özlüdür. Resimler güzel, fakat azdır. Ben, bu eserde tarihî mâbedlerimizden bazılarının daha büyük resmini de görmek isterdim.

Her bakımdan bir güzellik mecmuası olan (İstanbul Abideleri)nde küçük bir kusur daha var: O da esere fihrist konulmaması. Böylelikle herhangi bir âbide hakkında malûmat edinmek isteyince, bütün sayfaları karıştırmak mecburiyetinde kalıyoruz.

(İstanbul Abideleri)ni bütün okuyucularımıza hararetle tavsiye ederim.

İbrahim Hoyi

(3) İstanbul Abideleri. Yedigün neşriyatı.

ra kuzu gibi oldukları, aksilerin, birer muti bende haline geldikleri, titizlerin pasaklılaştıkları malûmdur.

İnce eleyip sık dokuyanların da ekserisi evlenir evlenmez, her şeyi oluruna bağlayan birer geniş yürekli kesilirler ve artık ince eleyip sık dokumazlar.

İsmet Hulûsi

İsmet Hulûsi

İsmet Hulûsi

İsmet Hulûsi

İsmet Hulûsi

İsmet Hulûsi

İsmet Hulûsi

İsmet Hulûsi

İsmet Hulûsi

İsmet Hulûsi

İsmet Hulûsi

Eline elek almamıştır amma ince elemekte birincidir. Kumaş dokumamıştır amma sık dokumakta ondan üstünü yoktur.

İşte bu yüzden ona, ince eleyip sık dokuyan adını vermişlerdir.

★

İnce eleyip sık dokuyan insana her yaşta tesadüf edilir. Ben bunlardan ancak bir tek nümune alacağım için, yediden yetmişe kadar olan tombala rakamlarını bir torbaya dolduruyorum. Elimi sokuyorum. Bir tane çıktı, «28».

İnce eleyip sık dokuyan yirmi sekiz yaşında erkek te olur kadın da.. şimdi ne yapalım? Buldum buldum... Kolayı var. Hele cebimden ufak para çantamı çıkarayım.. İşte bir eski yirmilik, yazı gelirse yirmi sekizlik kadın, tura gelirse yirmi sekizlik erkek.

Atıyorum, pat düştü.. tura... İnce eleyip sık dokuyan yirmi sekizlik bir erkek şimdi ortaya çıkacak.

Tahsilini bitirmiş. Bir işe girmiştir. Farzedelim ki, memur...

İşine dair ince eler, sık dokur.. ve bu yüzden her işi uzatır:

— Evrakın pulu tamam mı

... İmzalar doğru mu?

... Sakın sahte olmasın.

... Bu fotoğraf bu adama ald.

... Sakın yudurma olmasın.

İnce eleyip sık dokuyan sokakta da

aynıdır.

— Tramvaya bineceğim.

Tramvayın üzerini okur.

«Beşiktaş - Fatih».

— Acaba hakikaten Fatihe mi gidiyor?

Vatmana sorar:

— Bu tramvay Fatihe mi gidiyor?

— Evet.

— Depoya gitmesin?

— Yok beyim.

İnce eleyip sık dokuyan, kenâne bir

aft çorap alacaktır.

Düşünür:

— Acaba nasıl bir çorap alsam!

... Kahverengi kostümümle de giymeliyim. İcabında laciverd kostümümle de..

... Acaba hangi marka daha dayanıklıdır!

Arkadaşlarının fikirlerini alır:

— Ben bir çorap alacağım, hangi markayı tavsiye edersiniz?

O gün dükkân dükkân dolaşır:

— Bana çorap çıkarırsanız.

... Bu sağlam mı?

... Çabuk eskimez mi?

... Bir sakatı olmasın?

... Hele dursun, bir başka dükkâna da

bakayım da..

Dükkân dükkân dolaşmaktan ayaklarına

kara su inmştir. Nihayet bir tane, içinde

karar kılar.

— Sağlam ya?.

... Bir de ben bakayım.

... Burada iplik kaçmış gibi görün-

yor.

... Kaçmamış öyle mi, yalan söylemi-

yorsunuz ya!..

Yarım saatten fazla süren bir muayene-

neden sonra kararını verir:

— Pek fazla beğenmedim amma zarar

yok alayım.

Alman kuvvetlerinin orta Norveçteki taarruzları durduruldu

(Baştarafı 1 inci sayfa)

vantajdan istifade eden müttefikler, her gün Norveç yeni kıta ve herb malzemesi sevketmektedirler.

Almanların, cenubdan Baltık yolu ile yaptıkları nakliyat ise, Kattegat ve Skaggerakda dökülen mayınların temizlenmiş olmasına rağmen, büyük mükülât ve tehlikelere maruz kalmaktadır.

Almanların nakliyatı, İngiliz tahtelbahir ve tayyareleri tarafından mütemadiyen izac ve tehdit edilmektedir. Bugün üç Alman nakliye gemisi daha batırılmıştır.

Ayrıca, «Sanderland» tipinde bir İngiliz tayyaresi, son sistem bir «Messerschmitt 110» Alman tayyaresini düşürmüştür. Diğer bir «Sanderland» da bir Alman tahtelbahirini batırmıştır.

Norveç harekâtının başlangıcından beri 28 Alman nakliye ve levazım gemisi batırılmıştır. Bu gemilerden başka diğer on gemiye de torpil isabet etmiş ve bunlar da pek muhtemel olarak batmıştır. Ayrıca «Maine» vapuru da mürettebatı tarafından batırılmıştır. Alman seferi kuvvetleri, Almanyanın İskandinavya sergüzeştine başladığından beri, mayın tarlaları yüzünden de ayrıca başka zararlarla uğramıştır.

Batırılan bu 40 gemiden yarısının asker taşıdığı farzedilirse, beher gemi için vasatı 400 asker hesabına şimdiye kadar denize boğulan Alman askerlerinin sayısı 8000 i bulunduğu anlaşılır.

İngiliz tebliğleri

Londra 29 (A.A.) — Bahriye nezaretinden tebliğ edilmiştir: Yeniden üç Alman işe gemisi batırılmıştır.

Son iki gün zarfında 5 İngiliz kruvazör ile 13 nakliye vapurunun batırıldığı ve yabud ağır hasara uğratıldığı hakkındaki Alman iddiası tamamen asılsızdır.

Hammon isimindeki İngiliz balıkçı vapuru batmış ve Larwood balıkçı gemisine de yangın bombaları isabet etmiştir. İki vapurda da insanca hiç bir zayıf yoktur.

Londra 29 (A.A.) — İngiliz harbiye nezareti tebliği:

Gudbrandsdal vâdisinde vaziyet, değişmemiş olarak kalmaktadır.

Düşman hava kuvvetleri Andaines ve Molde şehirlerine mühim hücumlarda bulunmuşlardır.

Namsos vâdisinde ve Narvik mıntakaında işare değeri yeni bir şey yoktur.

Norveç tebliği

Paris 29 (A.A.) — Norveç ajansı, Norveç başkumandanının son tebliğlerinin aşağıdaki hülasasını nesretmiştir:

Alman tayyareleri, Molde üzerinde uçarak şehri bombardıman etmişlerdir. Maddi hasar mühimdir, fakat insanca zayıf yoktur. Bir Alman tayyaresi düşürülmüş ve ateş almıştır. Bu tayyarenin mürettebatından iki kişi ölmüş, diğerleri esir edilmiştir. Aalesundda birçok Alman tayyareleri yere inmeğe mecbur edilmiştir. Breda'da iki İngiliz tayyaresi yarılmıştır. Denizde Norveç gemileri Alman gemi ve tayyareleri arasında çarpışmalar olmuş ve bir Norveç vapurunda yangın çıkmıştır.

Alman tebliği

Berlin 29 (A.A.) — Resmî tebliği: Karada muharebelere istisna eden düşmanın gerilerinde münakaleleri kesmekte olan hava kuvvetlerinin müzakereti ile, Norveçteki hareket, tesbit edilmiş bir plân ile devam etmektedir.

Norveç dahilinde teskin faaliyeti, devamlı terakkiler kaydedilmektedir. Alman kıt'aları, mühimmatı ile beraber 24 toptan mürrekkebe 6 yeni batarya elde etmiştir.

Merkezi Norveç sahillerinde iki İngiliz kruvazörüne, orta çapta bombalarla tam surette isabet etmiştir. 11 nakliye gemisine, ağır bomba'lar düşmüştür. Bunlardan bir kısmı batmıştır. İki Alman tayyaresi üssüne dönmüştür.

Garb cephesinde işare değeri bir şey yoktur.

Trondhaim cephesindeki harekâtın tefsîâtı

Norveçte bir noktadan bildiriliyor: 29 (A.A.) — Trondhaim cenubundaki dağılık bölgede İngiliz ve Norveç kıt'aları muhtelif istikametten yapılan Alman hücumlarını püskürtmüşlerdir. Başka harb sahnesinin daima Kvam olduğu anlaşılmaktadır. Kvam müttefiklerin askerlikte «sürgü» ismi verilen bir mevzii ele geçirdikleri Gudbrand vâdisinde iki dağı arasında kâim bir köydür. Müttefikler, ehemmiyeti Dombas iltisak noktası üzerinden bir geçit açmağa çalışan Almanların şiddetli hücumlarını bu noktadan püskürtmüşlerdir. Bu arada Almanların Öster vâdisinden Dombasın şimaline doğru iki müfreze gönderdikleri bililmektedir. Bunun hedefi Kvamdaki müttefik kıt'alara arkadan hücum edereklarıdır.

Trondhaimin cenubunda Störende vaziyet almış olan kuvvetlerden ayrılmaktadır. Öğrenildiğine göre, Dombasi Störende bağhyan demiryolu üzerindeki Jherkin bölgesi kuvvetli İngiliz müfrezeleri tarafından işgal edilmiştir.

Doğuda Almanlar Trondhaimin 100 kilometre doğu cenubundaki Rörös bölgesine orta Norveçteki hareketleri için umumî kararğah yapmak üzere tahkim ediyorlar. Öster vâdisinde Alman kıt'alarının yelpaze şeklinde dağıldığı görülmektedir.

Diğer taraftan Rörösün 8 kilometre şimalindeki Orvrosa karşı olan Alman ilerî hareketi Norveçliler tarafından durdurulmuştur. Norveçliler Golma nehrinin köprülerini havaya atmak suretile Störöre giden hattı kesmişlerdir.

Londra 29 (A.A.) — Royterin Trondhaim şimalindeki müttefik kuvvetler nezdindeki hususî muhabiri bildiriyor:

Müttefiklerin harb mekanizması, Trondhaimin şimalinde bütün cephe üzerinde kolaylıkla ve müessir bir surette işlemektedir.

Şimdiye kadar Namsosa binlerce İngiliz ve Fransız askeri çıkmış ve sessizce Steinkjer etrafındaki hareket noktalarına yollanmıştır.

Bana resmen bildirdiler ki, müttefikler, Steinkjer Alman yangın bombaları ile tamamen tahrib edilmiş olduğundan bu şehri geçen hafta tahliye mecburiyetinde kalmıştır. Bununla beraber birçok müttefik ve Norveçli kıt'alar şimdi şehrin şimalinde vaziyet almış bulunmaktadır. Son günlerde Steinkjer, Namsos volunda kuvvetli kesif faaliyetleri kaydedilmektedir. Buralarda kaykay Alman askerlerine rastlanmıştır. Bu yol üzerinde kesif devrivesi gezmekte olan beş düşman motosikletli askerinden ikisi esir edilmiştir.

Almanların kullandıkları teknik

Londra 29 (A.A.) — Reuterin askeri muhabiri bildiriyor:

Almanlar, şimdi Norveçte, Polonya seferinde kendilerine muvaffakiyet getiren tekniği takib etmekte ve demiryolu iltisak noktalarını ve limanları bombardıman etmek suretile müttefiklerin münakalelerini kesmek ümidinde bulunmaktadır. Bunun için, Almanlar alçaktan uçan bombardıman tayyareleri de kullanmaktadır. Bu tayyareler, levazım ve takviye kıt'alarının mahallerine vâsil olmasına mâni olmak üzere baraj halinde bomba atmaktadır. Almanlar, her şeyden evvel, hedeflerini bulmak üzere alçaktan uçmalarını imkânâz bir hale koyan hava dâfi toplarının ihracına mâni olmak istemektedir. Fakat alman son haberler şu ciheti gösteriyor ki, müttefikler Norveç sahillerinin muhtelif noktalarında bir çok bataryalar yerleştirmeye muvaffak olmuşlardır. Bu bataryalar, müttefik üslerinin vaziyetini gittikçe daha ziyade takviye etmektedir.

Namsos mıntakasında, Alman takviyeleri, levazımı ve mühimmatı, çok yavaş ve pahalı bir vasıta olan hava yollu gittikçe olduğundan bu cephede yeni bir Alman tazyiki, pek az muhtemeldir.

Muhakkak olan bir şey varsa Narvik etrafında müttefiklerin vaziyetlerinin gün geçtikçe daha ziyade kuvvetlendiğidir. Münakalelt inkitasız devam etmekte ve takviye bu suretle geniş bir surette temin olunmuş bulunmaktadır.

Fransızlara göre umumî vaziyet

Paris 29 (A.A.) — Norveçteki vaziyet şudur:

Alman kuvvetlerinin ilerlemesi, gerek Gedbrands'da Kvan önünde ve gerek Asterdal'da durmuştur. Rörösün şimalinde, Norveçliler, Oslo - Trondhaim demiryolunun şimali Glommen nehrini üzerinden katetdiği yegâne köprüyü behhava etmişlerdir. Dombas - Stören demiryolu üzerine çıkmak üzere dağılık araziye kat'a başlıyan iki küçük Alman kolu müttefik kuvvetlerle temasa gelmişlerdir.

Demek oluyor ki, vaziyet aydınlanmak yolundadır.

Müttefiklerin asker ihraçları, daha seri bir ahenkle devam etmektedir.

Narvik'de vaziyet değişmiş gibi gözükmektedir.

Trondhaimin şimalinde Steinkjer'de, muhasım kuvvetler, sık sık çıkarılan keşif kolları ile temasa muhafaza etmekte iltifa edilmektedirler. Bu keşif kolları faaliyeti, şurada burada bazı çarpışmaları intaç etmektedir.

Nihayet, Norveçin cenubu garbisinde, Norveç tebliğinde zikredildiği gibi Hønefod mıntakasında, Bergen'in şarkında Voss mıntakasında ve Stavanger mıntakasından çarpışmalar vukua gelmektedir.

60 Alman askeri esir alındı

Stokholm 29 (A.A.) — İsveç radyosunun bildirdiğine göre, Aalesund civarında esir edilen 60 Alman askeri, Aalesund getirilmiş ve mekteplere yerleştirilmiştir.

Müttefiklerin sevkıyatı

Norveçte bir noktadan bildiriliyor 29 (A.A.) — Asker ve malzeme nakline mâni olmak için Alman hava kuvvetleri tarafından yapılan bütün hücumlar fedâ edilmiştir. Her gün muntazaman nakliye vapurları gelmektedir.

Hâlen Norveçte mühim miktarda müttefik kıtaatı ve malzeme bulunmaktadır.

Norveç hükümetinin beyanamesi

Norveçte bir noktadan bildiriliyor: 29 (A.A.) — Norveç hükümeti neşrettiği bir beyanname Almanya ile harbin gasıplar tamamen Norveç topraklarından kovuluncaya kadar devam edeceği bildirilmektedir.

Norveç hükümeti, mücadelesinde kendisine yardım eden Fransız - İngiliz ve Polonya hükümetlerine teşekkür etmekte ve hak ve hürriyetin nihayet muaffer olacağına itimadını bulunduğunu ilâve etmektedir.

İngiliz gazetelerinin neşriyatı

Londra 29 (A.A.) — Hâd bir devreye girmekte olan Norveç hareketi İngiliz gazetelerini işgal eden başlıca mesele olmakta berdevamdır. Bu neşriyattan şu netice çıkmaktadır: Merkez cephesinde müttefikler için bir çok zorluklar arzeden Norveç mücadelesi azami enerji ile yapılmalıdır. Ve Daily Mail gazetesinin dediği gibi, harbin nihai olarak Fransa cephesinde kazanılacağı ne kadar doğru ise, Norveçte bir mağlubiyetin Almanları takviye edeceği de o kadar doğrudur. Buna binaen yarım tedbirler alınmalı ve lüzumu olan bütün kıtaat ve malzeme gönderilmelidir. İngiliz parlamento azasının başvekilin Salı günü pek muhtemel olarak gizli celsede yapacağı beyanattan öğrenmek istedikleri şey de budur.

Times gazetesi Trondhaimin müttefikler tarafından derhal işgalini ümit etmek istemiyor, fakat bu limana bir deniz seferi mümkünse bunun ya şimdi yapılması veya hiç yapılmaması icab edeceğine kanidir.

Deyli Ekspres gazetesi müttefiklerin Norveçteki icraatlarının genişliğinden şüphe etmiyor, fakat, şimdiye kadar yapılan azımsanmasını tenkid ediyor.

Deyli Telegraf, Norveç harbinin bütün cephelerde harbin şiddetleneceğini gösterdiği ve Hitlerin kışın evvel bir karar ümidinde olduğu kanaatini gösteriyor ve diyor ki:

«Hitler Brennerde Mussoliniye de bunu söylemiş ve hatta kısmen ikna dahi etmiştir. Norveçte bir yıldırım zaferi elde etseydi, Macaristanla Romanyaya hücum edecek, İtalya ise Dalmasya sahillerini işgal edecektir.»

Londra 29 (A.A.) — Times gazetesinin askeri muharriri yazıyor:

Müttefiklerin, plânlarını tadil mecburiyetinde oldukları bütün açıklığı ile itiraf edilebilir. Trondhaimin derhal zaftı imkânı zail olmuştur. Bununla beraber müttefikler ve Norveçliler harbe faslasız devam azmetmiş bulunmaktadır.

Bu mücadelede kendi zayıflığımızı tesbit ve ilân imkânı mevcut olduğu halde düşman istediği kadar kendi zayıflığımızı saklasın verdiğimiz zayıflığımızı tahminimizden de çok fazla olduğu muhakkaktır. Filhakika bu Norveç sergüzeştı, Almanlara sadece bahriyesinin uğradığı zayıf ve Kattegat ve Skajerağ dibinde batan binlerce askeri nazarı itibarına alınsa dahi bütün hilelerine rağmen pahalıya mal olmuştur. Almanların Norveç cenubunda kazanabilecekleri muvaffakiyet ne olursa olsun, münakale vastalarının ve kıtaat yüklü vapurlarının tahribi aynı teyakkuzla, aynı şiddetle devam edecektir. Bu dar surlarda deniz nakliyatını tamamen durdurmak mümkün olmasa bile, denizlerdeki hâkimiyetimiz bu nakliyatı gittikçe daha tehlikeli ve daha şüpheli bir hale koyacaktır.

Sivas şehir meclisi içtimaları

Sivas (Hususi) — Şehir meclisi 940 yılı bütçe müzakerelerine başlamıştır. Şehrimizin imar işleri ile çok yakından alakadar olan kıymetli belediye reisimiz Adı Tarkan bu bütçe müzakerelerinde de büyük bir hasasiyet göstermektedir. Günün güne artan şehrimizin medenî ihtiyaçları bu samede bütçenin kudreti nisbetinde kapanaçığı muhakkaktır. Belediye reisimizin bu işte de muvaffak olacağından şüphe etmiyoruz.

Siyaset âleminde

(Baştarafı 3 üncü sayfa)

Demokratlara göre: Bu firkanın politikacıları da Amerikanın harbe girmesini istememektedirler. Kanaatlerince harb, firka gayretli mevzuubahs olmaksızın iş başına bir takım müstakil kimselerin gelmesini icab ettirecektir. Bilhassa bu bakımdan harbin aleyhindedirler.

Bunların haricinde bir de muhtelif Avrupa memleketlerinde akrabaları olan aslen Avrupalı Amerikalılar vardır ki bunlar da Amerikanın harbe girmesini istemezler. Çünkü: Bizzarur Amerikalıların silah bir mücadeleye sürüklenmiş olmaları harbe girmeye sebep olur.

Amerikanın harbe girmesi, memlekettin umumi kanaat şimdilik bu merkezdedir.

Solun Rağın Emaç

Türk petrolü

(Baştarafı 1 inci sayfa)

sahadaki varım yoğunu hesaplamak herhalde faydalı olacaktır. İktisadçılar, müstakbel petrolümüzün iktisadi inkişafımız üzerinde yapacağı tesirler hakkında ne düşünürler? Jeoloğlar tabiatın bu lütfünden emin midirler?...

Dün, Üniversitemizin tedit kadrosundan üç genç doçent bu suallerimizi cevablandırmış bulunuyorlar. Üniversitemin jeoloji profesörleri zelzele mntakasındadırlar. Üniversitemin genç doçentleri onları aratmadan mevzuun tecüssüsünü tamamiler giderdiler. Birer birer verdikleri izahatı naklediyoruz:

İlk defa hâdisenin iktisadi ehemmiyeti üzerinde durarak sualini Üniversite iktisad doçenti Orhan Tunaya tevch ettim. Genç doçent şöyle düşünüyor:

«Bizde petrol araştırılması, petrole duyulan ihtiyaç yeni değildir. Osmanlı İmparatorluğu zamanında da muhtelif mntakalarda araştırmalar yapılmıştır. Siird vilâyetinde petrol çıktığını memnuniyetle öğrenmiş bulunuyoruz. Fakat temenni edelim ki, bu petrol yüzümüzü güldürecek mahiyette olsun. Her yerde petrole tesadüf edilir. Fakat pek az kabili istifadedir. Üzerine yapılacak tesisatı karşılayamaz. Petrole hangi millet laikayid kalabilir. Petrol bulunduğumuz haberinin uyandırdığı alâka, elbette yerindedir. Bugün yapılan harblerin bir petrol harbi olduğu malûm.

Osmanlı İmparatorluğu Musul petrolerinden maalesef istifade edememiştir. O zaman ne islettik, ne islettirdik. Cenubi İran petrolerini, İranlılar işletmiyorlar, fakat İngilizlere vermişlerdir, istifade ediyorlar. 1926 da Musuldan sarfi nazar etmek mecburiyetinde kaldık. Bu mntakayı almış olsaydık bile, kolay kolay işletmeyecektik. Zira o zaman için sermayemiz mevcut değildi. İktisadi harbe yenilmemizi temin maksadile bize karşı boykot yapılmış bulunuyordu. Hiç bir millet bize para vermiyordu. Ancak Montroden sonra keselerini açmağa başladılar. Lâkin elbette bugün için muazzam bir servete malik bulunacaktık. Ne ise, bunu kâpıyalım. Bu başka bir bahis...

Benim fikrime göre, Siirden çıkan petrol muazzam miktasya oluyacaktır. Çünkü büyük petrol damarları fazla derinliklere inmeğe lüzum kalmadan bulunurlar. Türkiye ihtiyacına kâfi gelsin, yetmiş. Bilirysunuz ki, son zamanlarda gerek demir, gerek demire müteallik maddeler, petrol fiatları yükseldiği gibi takas, kontenjan vesaire suretile değil, döviz mukabili verilmektedir. Döviz vaziyetimiz de malûm. Sıkıntı çekiyoruz.

Petrol, döviz mevcudumuzun mühim bir kısmını kemiriyor, büyük bir kısmından fedakârlık yapmağa mecbur ediyor. Mali bakımdan olan bu müşkül vaziyete harb bakımından olan ihtiyacı da ilâve ederseniz hâdisenin ehemmiyeti daha ziyade tebarüz eder. Yanılmıyorsam vasatı senede 200,000 ton petrole ihtiyacımız var. Siirdede bulunan petrol bu ihtiyacı karşılayacak nisbette olsa gene fevkalade bir şey... Türkiye sanayi sahalarında ilerledikçe daha fazla petrole lüzum duyacak, bu miktar da kâfi gelmeyecektir. Şunu da hatırlamak lâzımdır ki, etrafı çevre petrol membarile muhat bulunan bir memlekette petrole muhakkak raslanır. Bizim de her tarafımız petrol mntakaları ile çevrilmiştir. Bir tarafta Irak, İran, diğer tarafta Kafkas ve Romanya bulunuyor. Coğrafi bakımdan böyle dört yan petrole çevrilen bir memlekette petrolün bulunacağı gayet tabiidir. Maden Tetkik ve Arama Enstitüsü faaliyete devam ediyor. Ya Divrikte demir cevheri bulunduğu gibi tesadüfen, yahud devamî çalışmalarını neticesinde biz tatmin edecek petrolü bulacaktır. Bulunan petrolün memleket sanayine büyük tesirleri olacağı şüphesizdir. Bilhassa kara nakil vastalarında tesirleri görülecek; harice muhtaç olmamak başlıca faydasını teşkil edecektir. Hülasa bu bizim memleket için bir saadet, iktisadi hayatımızda bir dönüm noktası olacaktır. Petrolün bulunması kâfi değildir. İktisadi bir şekilde işletilmeğe değer olması da lâzımdır. Yalnız bununla da kalmaz, en yakın limanlara, yahud demir yolu güzergâhına nakli icab eder. Demiryolu da lîma pahalıdır. Limanı tercih etmek zaruretli vardır. Bunlar sonra düşünülecek şeyler, bize düşen hükümetin resmî tebliğini beklemektir.»

Üniversite Edebiyat Fakültesi coğrafya enstitüsü umumi coğrafya doçenti Ahmed Ardel, petrol bulunan mntakanın Irakla yakınlığını işaret ederek şöyle diyor:

«Irakta petrolün bulunduğu mntaka üçüncü devrin ikinci nüsina aid neojen arazidir. Bizde petrolün bulunduğu söylenen kıtım da bu arazinin devamıdır. Burada petrol bulunacağı tabiidir. Bizde petrol ötedenberi, zaman zaman fasılaya uğramakla beraber ısrarla aranmaktadır. Mardinde daha eski arazide araştırılmış, 1400 metreye kadar inilmiş fakat bulunamamıştır. Van mntakasında Muradiyede Adanada miosen arazisinde, Müreftede araştırmalar yapılmıştır. Harbi Umumiden evvel Amerikalılar alakadar olarak bir takım sondajlar yaptılar. Biz de muhtelif araştırmalar yaptık. Müsbet bir neticeye varamadık. Temenni edelim ki, bu defa yakalamış olalım. Sondajlar çok paraya ihtiyas gösterir. Daima devam etmesi de lâzımdır. Fazla masraflı olmasına rağmen şimdi gelen yerden tavuk esirgenmeyeceği için çekinmemek icab eder. Petrol daima gaz ve su ile beraber bulunur. Antiklinal ve Senklinal denilen arazi iltivalarında yüksekliklerde, yani antiklinallerde kesafetleri itibarile sıralanmış bulunurlar. Su hepsinden ağır olduğu için dibe çöker, gaz en üsttedir. Petrol ortada bulunur. Sondajlarda sayet tesadüf edilirse evvelâ gaz çıkar, bilâhare petrol çıkar. Petrolün iktisadi kıymette olabilmesi için çok fazla olması lâzımdır. As masraflı korumaz. Böyle petrol olduğu yerde kalmaya mahkûmdur. Bulunduğu bildirilen petrolün kendisini kurtaracak vaziyette olması sayanı temennidir.»

Türkiye coğrafyası doçenti Besim Darıkoğ da şu izahatı verdi:

«Memleketimizin etrafında en zengin petrol sahaları bulunmaktadır. Mesela, dünya ikincisi Kafkas petrolerini, muhakkak ki çok zengin olan Irak, yani Musul ve İran petrolerini, garbde de Romanya... Bu kadar zengin petrol memleketleri arasında Türkiye'nin de nasibeşiz olmadığı düşünülebilir. Bilhassa bunlar arasında bizi Musul petrolerini alakadar ediyor. Çünkü, bizim Diyarbakır havâlisinde de Musul havâlisindeki aynı arazi serisine tesadüf ediliyor. Musulda ve Kerkükte petrol ihtiva eden arazi üçüncü zamanın ikinci kısmına aid tabakalardır. Miosen devrinin Fars serisi denilen katı... Bu tip arazi bizde de Mardincivarında ve bunun daha şarkında bulunmaktadır. Ancak petrolün teşekkülünden zamanımıza kadar kalabilmesi için derinlerde iyice muhafaza edilmiş olması lâzımdır. Binaenaleyh petrol varısa, kendini muhafaza eden tabakalar arasında olacaktır. Bu tabakalara bazan yüzlerce metre derinliklerde tesadüf edilir. Memleketin bu kısmında petrolün mevcudiyetinden çoktanberi şüphe edilmiyor. Hatta 14 seneye kadar evvel Fransız mütehassısı Leon Bertiran Van mntakasından bu bakımdan bir tetkik seyahati yapmıştı. Sonra da Amerikalı mütehassıslar dolıştılar. Sondajlar çok masraflı olduğundan bu iş ya devletin, yahud sermaye bir şirketin müdahalesi olmadan halledilemez.»

Maden tetkik ve arama enstitüsüne bağlı bir «Petrol araştırma servisi» ihdas edilmiştir. Araştırmalar Midyat civarında ve Siird havâlisinde yapıldı. Her bir sondajın birkaç ay devam etmesi ve araştırma sondajlarının vasatı olarak onda bir petrole tesadüf etmesi ihtimali bulunduğuna göre, bu işin derhal netice vermiyeceği aşikârdır. Bazan 1400 metreye inildiği halde petrol bulunamaz. Bu sefer 1000 küsur metre derinlikte kabili istifade petrol bulunduğuna öğrenilmiştir. Hatırlanana vatana iltihak etmeden evvel başlanmış olan araştırmalara devam edilecektir. Trakya'da Mürefte havâlisinde de petrol bulunması ihtimali çok kuvvetlidir. Ayrıca Erzurum yaylâsında Tercan, Haşankale, Mamahatun civarında da petrol bulunduğuna zannediliyor.»

N. S. C.

Kanada Başvekilî Amerika Hariciye Nazirile görüştü

Vaşington 29 (A.A.) — Kanada başvekilî Mackenzie King, bugün hariciye nezaretinde Cordell Hull ve Sumner Wells ile yarım saat görüşmüştür. Bu görüşmede King, gazetecilere beyanatta bulunmaktan imtina etmemiştir.

Devlet demiryolları ve limanları işletmesi umum idaresi ilanları

1/5/940 tarihinden itibaren: Sahiplerine aid ve idare malî sarnıçlı vagonlara nakledilecek mayatın asgari hamule ve nakil şartlarında tadilat yapılmıştır. Sahiplerine aid sarnıçlı vagonlara nakledilen benzininin asgari 13 ton olması kaydı kaldırılmış, alelümum nakliyatda vagon hacimlerini ifade eden rakamlar, benzın nakliyatında hacim rakamlarının 0,70 ile hasıl zararı ve ispiro, petrol, mazot, motorin, hamız «Asit», makine yağı nakliyatında hacim rakamlarının 0,80 ile hasıl zararı asgari hamule tonu olarak tesbit edilmiş ve bu şartlar hususî mahiyeti haiz olan idare malî sarnıçlı vagonlara da teşmil edilmiştir. Hasıl zararlardaki kestirilerin yarım ton ve daha fazlası bir ton sayılır. Fazla taahhüt için istasyonlara müraعات edilebilir. «1949» «3443»

Muhammen bedelî 12.500 lira olan 50.000 Kg. benzın 2/5/1940 Perşembe günü saat (15,30) on beş buçukta Haydarpaşada Gar binası dahilindeki komisyon tarafından kapalı zarf usulle satın alınacaktır. Bu işe girmek istiyenlerin 937 lira 50 kuruşluk muvakkat teminat, kanunun tayin ettiği vesikatarla tekliflerini muhtevi zarflarını aynı gün saat (14,30) on dört buçukta kadar komisyon Reisliğine vermeleri lâzımdır. Bu işe aid şartnameler Komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır. (3067)

Memleket Haberleri

Yenişehirde kalkınma

Ekseriyetini çiftçiler teşkil eden halk kültürel sahada inkişaf ediyor, şehrin mazis ne aid derlemeler yapıyor

Yenişehir belediye binası ve parkı

Yenişehirden yazılıyor: Bursaya elli beş kilometre mesafede bulunan Yenişehir tarihi bir kazadır.

Geniş ve verimli ovalarında her türlü mahsulât iyi kalitede yetiştiği için halkın ekseriyetini çiftçiler teşkil eder. Bilhassa kazamız, pirinççiliğe meşhurdur.

Bilecik, Ezine, İnegöl ve diğer kazalara muntazam bir şose ile bağlı olan Yenişehir bu bakımdan merkezi bir ehemmiyeti haizdir. Münevver ve çalışkan halkımız kazanın bu hususiyetinden tamamen istifade ederler.

Diğer taraftan Halkevimiz de muhtemelen ve gençliğe faydalı bir surette hizmet etmektedir.

Münevver gençlik muayyen iş zamanları haricinde Halkevimizin nurlu çatısı altında toplanır, burada ilmi mübahaselerle faydalanırlar.

Aynı zamanda Halkevi tarih kolu, Yenişehirin zengin mazis hakkında esaslı derlemeler yapmıştır.

Bu maksadla, dil, edebiyat ve tarih kolları civarda birçok geziler tertib

ederek, şehrin hususiyetlerini fotoğrafla tesbit etmişlerdir.

Spor ve müzik şubeleri de faaliyetlerine devam etmektedirler. Kitabsarayın mevcudiyeti, halkta okuma zevkinin yayılmasında âmil olmuştur.

Halkevi azaları tarafından sık sık yapılan köy gezileri, köyler ile temas bakımından çok faydalı neticeler vermektedir.

Konyada bölge Futbol şampiyonası

Konya (Hususi) — Bölge futbol şampiyonası için üçüncü defa olarak karşılaşılan lise ve san'at okulları arasındaki maçı büyük bir halk tabakası merak ve heyecanla takib etmiştir.

Bu maçı lise, sıfıra karşı bir gol atarak kazanmıştır.

Sebebsiz bir ihtilâf yüzünden oyunun bitmesine dokuz dakika varken, san'at okulu futbolcuları sahayı terketmişlerdir.

Bu suretle esasen galib vaziyette bulunan lise, bölge şampiyonu ilan edilmişlerdir.

Oltuda heyelânla bir köy yokoldu

Oltu (Hususi) — Yasemin silsilesi a. teklerinde ve killi arazi üzerinde güzel bir manzara içinde kurulan Örük köyü, de iki gün evvel ani olarak bir heyelân vukua gelmiş ve hâdise kaymakamlığa bildirilmiştir. Heyelân o kadar tesirli olmuştur ki, binalar görünmez olmuş, arazi de istifade edilmez hale gelmiştir.

Derhal köye giden Kızılay heyetile bir jandarma müfrezesinin çalışmaları sayesinde insanca hiçbir zayıat olmamıştır. Kızılay felâkete uğrıyan köylülerin iâşe ve ibâtesini temin etmiştir. Bu arada kırk sığır, yirmi koyun toprak altında kalmış veya suda boğulmuştur.

Kaymakamlığın müracaatı üzerine Kızılay merkezinden derhal 500 lira gönderilmiştir, Örük köyünden başka Dölgâh, Lisbik ve yukarı Penesert köylerinde de heyelân alâmetleri görüldüğünden tedbir alınmıştır.

Gemlikte spor faaliyeti arttı

Gemlik, (Hususi) — Gemlikte spor faaliyetlerine son zamanlarda ehemmiyetli bir hız verilmiştir.

Halkevi spor kolu her yıl olduğu gibi deniz sporları için hazırlıklarına başlamış bulunmaktadır. Futbol sahasının yeniden tesviye ve temizlenmesi işleri ikmal edilmiş, gençler haftada iki gün olmak üzere ekzersizlere başlamışlardır.

Bu meyanda olmak üzere senenin ilk maçı, Bursadan gelen ikinci orta okul sporcu gençleriyle Sunğipek fabrikası futbolcuları arasında 23 Nisanda yapılmış, bu maçı Sunğipek 3.1 galib gelmiştir.

Gemlik gençliğinin spor faaliyeti arasında bilhassa Sunğipek fabrikasındaki spor teşekkülünün çok verimli çalışması şayanı takdir bir fevkalâdelik arz etmektedir.

Ezcümle, fabrikada tenis, voleybol sahaları yapılmış, çalışan gençlerden, futbol, atletizm, denizcilik vesair spor şubeleri için kabiliyetli gençler daha şimdiden ayrıldıkları sahalarda geniş miqyasla çalışmaya başlamış bulunmaktadır.

Bunlardan başka, keza fabrikadan bir kısım gençler, hafta tatillerinden istifade ederek yürüyüşlere çıkmakta, spor maksadile yapılan geziler esnasında yollarda tesadüf ettikleri köylere de uğrıyarak, köylülerle temas, umumî yaşayış ve içtimâî durumları üzerinde tetkikler yapmak imkânını da elde etmektedirler.

Resim Sunğipek futbolcularından bir kaçı gösteriyor.

Elâzığ muhteşem bir şehir haline geliyor

Çok yeni bir şehir olan Elâzığda hergün yeni bir eser canlanıyor, su derdi de ortadan kalktıktan sonra Elâzığ aşağı doğunun en mükemmel şehri olacak

Elâzığdan güzel bir görünüş

Elâzığ (Seyanatte bulunan Samsun muhabirimizden) — Elâzığ bundan iki sene evvel görmüştüm. Aradan geçen kısa bir zaman olmakla beraber onu güzel bir çok yeni eserle bezenmiş buldum. Bunlar arasında bilhassa Umumi Müfettişlik binası göze çarpmaktadır. Şehrin mutena bir yerinde yükselen bu bina, daha istasyona girerken dikkati celbetmekte ve umumî manzaraya ayrı bir güzellik vermektedir.

Elâzığ şehri, cadde bakımından bahtiyardır. Caddeleri muntazam tarhedilmiştir. Yollarının ekserisi geniştir. Zaten şehrin ilk gelenler üzerinde bıraktığı iyi teatin baş sebeplerinden biri de şüphesiz budur. Elâzığ dar bir sahaya sıkıştırılmış bir şehir değildir. Geniş bir şekilde kuruluştur. Her tarafında bir ferahlık vardır. Evlerini nerede ise üstüste yığmaya çalışan büyük şehirlerin kulakları çınlasın. Bu bakımdan Elâzığda oturanlar mes'uddurlar. Daima temiz bir hava teneffüs etmek imkânına maliklerdir. Ana caddelerin etrafını saran binalar, sanki hep bugünkü şehircilik kaidelerine göre az katlı olarak inşa edilmiştir.

Unutmamalıdır ki Elâzığ henüz çok yeni bir şehirdir. Rivayetlere göre hayatı henüz bir asırlık bile değildir. Vaktile Harputta top'anmış bulunan halk, yavaş yavaş ovaya yayılmağa başlamış ve Elâzığ kurulmuş. Çok az zaman önce meydana gelmiş bir şehrin bugünkü muntazam ve güzel hali, nasıl bir istikbale malik bulunduğuna bariz bir vesika teşkil eder.

Elâzığ günden güne inkişaf etmektedir. Şehirde her yıl, yeni bir güzellik göz çarpmaktadır.

Umumi Müfettişliğin burada kurulması, şehre her bakımdan ayrı bir inkişaf ve kalkınma imkânı vermiştir. Bugün, Tunceli ve Elâzığ gibi iki vilâyet dairele-

rinin de burada faaliyette bulunduğunu unutmamak lâzımdır. Bu vaziyet, Elâzığın iktisadî kalkınmasında şüphe yoktur ki en mühim rolü oynamıştır.

Şehir, bugün çok güzel maarif müesseselerine maliktir. Kız Enstitüsü de bu faydalı müesseselerin ilk safında gelmektedir. Henüz kısa bir zaman evvel kurulan Enstitü, memleket genç kızlarını yetiştirmek hususunda cidden büyük bir rol oynamıştır. Bu güzel maarif yuvasını ziyaret ederken gördüğümüz intizam karışında duyduğumuz hayranlığı bilhassa not etmeyi bir vazife bilirim.

Enstitünün bahçesini dolaşırken, voleybol oynayan genç kızlar bizi nazik bir tavırla selâm'adılar. Mihmandarımız, bu tekemmül etmiş ahlâklı kızları bizlere tanıttı:

— Tunceli yavrularıdır... dedi... Enstitüye leylî olarak devam edenlerdendir.

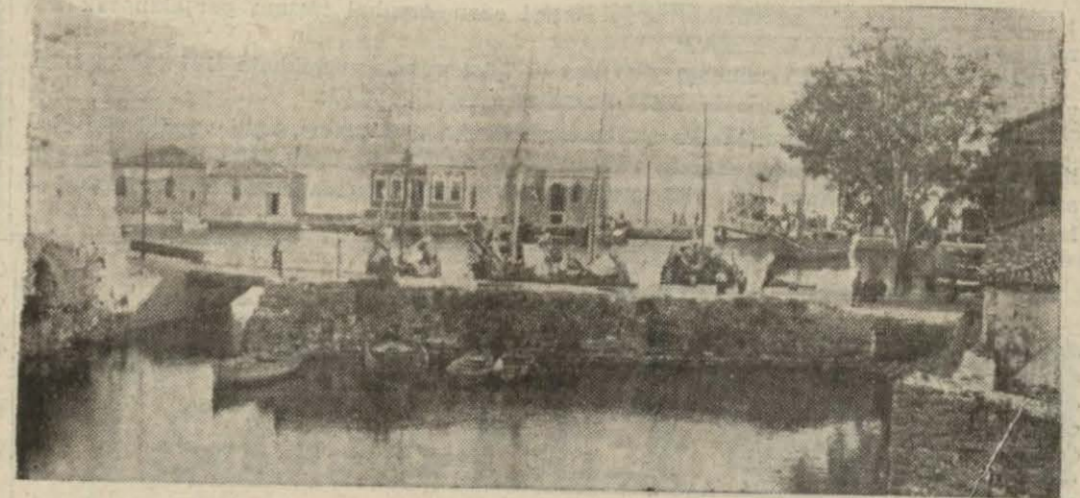
Bu genç kızlar, henüz dün, hayatın manasına yabancı ve dağcılığın müteassıf zihniyetleri arasında kaybolmuş birer bedbahttan başka bir şey değillerdir.

Elâzığ Halkevi de memleketin iftihar edebileceği muhteşem binalardan birisidir. Büyük salonlarıyla, geniş daireleriyle, şehrin bedii ve kültürel büyük ihtiyaçlarını karşılayan bu bina ile Elâzığ hakkıyla övünebilir.

Şehrin bazı mühim ihtiyaçlarının kısa bir zamanda karşılanacağından şüphe edilemez. Bunlar arasında meselâ bir şehir oteli meselesini mevzuabahs edebiliriz. Elâzığda mevcut oteller, ihtiyaca kabul etmekten çok uzaktır. Güzel şehre, mevkile ve şerefile mütenasib hiç olmazsa bir büyük otel kazandırmak şarttır.

Elektrik meselesi hallolunmuştur, su meselesi de halledildiği gün Elâzığın neşesi elbet bir kat daha artacaktır.

Geliboluda ziraî ve iktisadî çalışmalar

Gelibolu (Hususi) — 1934-1935 senelerinin ekimi ile 1938-1939 yıllarının ekimi arasındaki fark ölçülemez. Gene iç ve dış pazara takriben nakliyat yapan 50 ye yakın yelkenli mûtemadî faaliyettedir.

Trakyanın belli başlı tek ihracat iskelesi olan Gelibolu aynı zamanda, Keşan, İpsala, ve Malkara için de bir iskele, Çardak ve Lapsekinin bir nevi iktisadî pazarı ve merkezidir. Trakyanın bu kazaları ihracatta olduğu gibi ithalâtta da bu yoldan istifade etmektedir.

1937 senesi iç piyasaya (1787) ton hububat ihraç eden Gelibolu bunu 1939 yılı 6719 tina çıkarmışa muvaffak olmuştur. Dış piyasaya 1928 yılı 1782 ton, 1939 yılı ise 2490 ton ihracat yapılmıştır. Ayrıca 2000 baş hayvan ve tonlarca taze balık doğrudan doğruya Yunanistan'a ihraç edilmiştir.

4 sene evvel bir saç motörle ithalât ve ihracatı idare eden liman bugün hinterlandını genişletmiş, alman hususî tedbirlerle liman motörü 18 i bulmuş, tonajı da 700.800 ü bulmuştur. Gene iç ve dış pazara takriben nakliyat yapan 50 ye yakın yelkenli mûtemadî faaliyettedir.

Birkaç sene evvel bir iki kamyonla inhisar eden nakliye işleri de bugün takriben yirmi kamyonla çıkmıştır. Resim Gelibolu limanını göstermektedir.

Yurdda 23 Nisan bayramı

Yurdun birçok yerlerinde 23 Nisan Çocuk ve Millî Hâkimiyet bayramı oşunun tezahüratla kutlanmıştır. Yukarıdaki resimler Sivas, Gemlik, Adapazarı ve Polatlıdaki bayramda görünen sporcular ve miniminilerdir.

Pazar Ola Hasan Bey Diyor ki :

— Hasan Bey, nihayet bu iş de hallolundu.

... Bar ve gazino gibi eğlence yerlerinde çalışsan...

... Ecnebi artistler memlekettten çıkarılıyormuş.

Hasan Bey — Bar ve gazino sahiplerini teselli etmeliyiz. Yüz kurşuluk içkiyi bin kurşuna satmak için bir başka vesile bulular inşallah!

